

Ptujski tednik

Štev. 21

Ptuj, 25. maja 1956

Letnik IX.

Glasilo SZDL ptujskega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156, NB Ptuj štev. 643-T-206 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Petrovič — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Okrajni ljudski odbor je sprejel družbeni plan in proračun

Zbora Okrajnega ljudskega odbora Ptuj sta na ločenih sejah razpravljala o predlogu družbenega plana in predlogu okrajnega proračuna. Oba predloga sta bila v celoti in soglasno sprejeta. Seji zbora proizvajalcev je prisostvoval tudi poslanec Zveznega zbora proizvajalcev tov. Koloman Korpil.

STABILIZACIJA NAŠEGA GOSPODARSTVA IN DRUŽBENI PLANI

Podpredsednica Okrajnega ljudskega odbora tov. Lojzka Stropnik je v obrazložitvi predloga družbenega plana, o katerem smo obširno poročali že v zadnji številki, ponovno poudarila veliko vlogo, ki jo morajo odigrati letošnji družbeni plani v procesu stabilizacije našega gospodarstva. To misel so odborniki dobro razumeli in jo

Trgovina ne bo imela višjih dobičkov

Odborniki so se tudi vprašali, čemu se predvideva v trgovini povečanje dobička samo

Podpreds. OLO tov. Stropnikova

za 4%, ko se bo pa blagovni promet povečal za 5%. Direktor plana tov. Anton Purg je

228.903.000 din dohodkov in izdatkov

Tudi v razpravi o proračunu so odborniki z razumevanjem sprejeli načelo skrajnega varčevanja, saj bo ravno to prispevalo glavni delež k stabilizaciji našega gospodarstva.

Proračun je bil sprejet v višini 228 milijonov 903.000 din dohodkov in izdatkov.

Dohodki izvirajo iz gospodarstva 20,1%, iz dohodnine od prebivalstva 76,1%, dohodkov uradov in zavodov 0,9% in nepredvideni dohodki 2,9%.

Izdatki so določeni na višino izvršitve lanskoletnega proračuna, povečani pa so seveda za višino izdatkov za nove obvez-

pozdravili, kar je prišlo do polnega izraza v diskusiji. V nasprotju s razpravami v prejšnjih letih, se tokrat niso pojavile nobene ozke lokalistične težnje, temveč so diskutanti dajali pripombe k stvarem, o katerih so mislili, da so v nasprotju s smotri naše splošne gospodarske politike. Tovariš Kerbler, odbornik s Ptujke gore, je negodoval, da je predvideno samo 4% povečanje družbenega proizvoda ob 6% povečanju delovne sile, zadovoljil pa se je z odgovorom, da se bo delovna sila povečala samo v industriji, medtem ko se v drugih panogah gospodarstva predvideva lanskoletno število zaposlenih ter bo nova zaposlitev delovne sile v industriji vplivala na 4% povečanje družbenega proizvoda celotnega gospodarstva, ne pa samo v industriji.

potrdil, da je tako postavljeno razmerje na videz res nerealno, toda iz dosedanjih izkušenj s trgovsko mrežo se pričakuje, da si trgovina v letošnjem letu ne bo prizadevala ustvarjati višjih dobičkov, ker so se instrumenti spremenili v tem smislu, da trgovina iz presežnih čistih dohodkov ne more zase izbiti ničesar — niti za povečanje plačnega sklada niti za investicijski sklad podjetja. Odbornik tov. Nace Voljč je dejal, da se sicer v celoti strinja z razlogi, ki jih je podal direktor plana, da pa se bo treba s trgovsko mrežo resno pomeniti, da si bo tudi v letošnjem letu prizadevala ustvariti čim več dohodkov, čeprav od tega ne bo imela neposrednih koristi, pač pa bo imela korist ožja in širša skupnost ter s tem posredno tudi trgovina. Odbornik tov. Janko Vogrinec je dodal, da je o tem tudi že razpravljajal ljudski odbor ptujske občine in da bo občina verjetno predpisala posameznim trgovinam pavšalne zneske, ki jih morajo odvesti občini.

Takse na kmetijska osnovna sredstva

V razpravi o proračunskih dohodkih so nekateri odborniki sprožili vprašanje taks na kmetijska osnovna sredstva in so bili mnenja, da bi bilo treba nekatere takse odpraviti, tako na primer takso na ročne mla-

tilnice, ki so bile preurejene na motorni pogon itd. Izraženo je bilo mnenje, da je taksa na take mlatilnice višja kot dohodek, ki ga prinese posamez-

Kmetijske zadruge in pospeševanje kmetijstva

Predsednik OLO tov. Jože Tramšek je v tej zvezi pojasnil, da nima Okrajni ljudski odbor pri vprašanju teh taks nobenih pristojnosti, posebej pa je poudaril, da so takse res breme za kmetovalce, niso pa bile uvedene z namenom, da bi »iz kmeta vlekli denar« — saj grede v celoti v sklade za pospeševanje kmetijstva — temveč zato, da bo kmetijskim zadrugam omogočena tista vloga, ki jo naj odigrajo pri pospeševanju kmetijske proizvodnje. Če zadruge trenutno še ne razpolagajo z zadostnim strojnimi parkom, je to zaradi tega, ker posamezniki vršijo usluge z zastarelimi stroji kot so to predelane ročne mlatilnice, pri čemer si pridobivajo dohodke iz nekmetijskih virov, ki jih v večini primerov prikrijejo. Zadruga imajo danes že vse možnosti, da nabavijo katerikoli kmetijski stroj in torej ni nobene nevarnosti, da bi zavoljo izločitve tega ali onega zastarelega stroja iz uporabe trpela kmetijska proizvodnja, saj bo zadruga šele tako zainteresirana za nabavo strojev, tudi težkih, ker bodo njeni stroji šele

ma kmetovalcu, na drugi strani pa kmetijske zadruge ne razpolagajo s tolikim številom velikih mlatilnic, da bi lahko zadovoljile vse potrebe.

Razni sklepi

V nadaljnjih točkah dnevnega reda je Okrajni ljudski odbor sklenil se sledeče:

Na lastno prošnjo je bil razrešen sodnik Okrajnega sodišča v Ptuj tov. Janko Babnik. Imenovani sta bili komisiji za izračunavanje dohodka iz kmetijstva in obračun dohodkov privatnega sektorja obrti.

Sprejete so bile spremembe in dopolnitve statuta okraja Ptuj v skladu z zakonom o upravnih organih v LRS.

Sprejet je bil tudi sklep o nakupu nepremičnin v Biogradu (Dalmacija) za potrebe poštinskih kolonij za otroke.

Zbor proizvajalcev je obravnaval še zaključne račune gospodarskih podjetij za leto 1955 in potrdil vse, razen Tekstilni tovarni Ptuj, katerega je zavrnil zaradi ugotovljenih napak v knjigovodstvu.

OLEPŠEVALNO-TURISTIČNO DRUŠTVO PTUJ
prireja
TURISTIČNI TEDEN
od 3. do 10. junija 1956
S P O R E D :
NEDELJA, 3. VI. 1956, ob 10. uri: Slavnostna seja OTD Ptuj v dvorani Okrajnega komiteja ZKS, Titov trg — ob 11. uri: Otvoritev slikarske razstave akademskih slikarjev Janeza Mežana in Jana Oeltjena v muzeju (Muzejski trg) — ob 13. uri: Izlet z avtobusi na Gomilo — sodelujeta pevski zbor iz Gomile in kmečka godba. Gibanice, slovenjgoriško vino. Prijave sprejema pred: OTD Ludvik Pernat, Na-ma, Ptuj.
PONEDELJEK, 4. junija, ob 20. uri: Predvajanje turističnih filmov v kino dvorani Titov dom.
TOREK, 5. junija, ob 20. uri: Gledališka predstava gimnazijcev: »SKUPNO STANOVANJE« v Mestnem gledališču.
SREDA, 6. junija, ob 15. uri: Ocenjevanje izložbenih oken, dvorišč, vrtov, gostinskih obratov in najlepše okrašenih oken s cveticami.
ČETRTEK, 7. junija, ob 20. uri: Predavanje »Potovanje po Jugoslaviji« s predvajanjem barvnih skioptičnih slik v dvorani Okrajnega komiteja.
PETEK, 8. junija, ob 20. uri: »KULTURNI VEČER«. Sodeu jejo gimnazijci s svojimi literarnimi deli, solistične točke, nastop harmonikarjev, pevski zbor »Svoboda«.
SOBOTA, 9. junija, ob 20. uri: Promenadni koncert godbe na pihala v Mestnem parku ob Dravi.
NEDELJA, 10. junija, ob 13. uri: Velika turistična veselica s srečolovom v prostorih Gasilskega doma v Ptuj. — Glavni dobiček moško kolo, kamgarn obleka in 1000 raznih praktičnih dobitkov.
VABI ODBOR

MI SMO TITOV — TITO JE NAŠ

Ze enajsto leto narodi Jugoslavije svečano praznujejo obletnico rojstva tovariša Tita. Milijoni ljudi mu preko nosilcev Titove štafete pošiljajo leto za letom pozdrave in dobre želje. Tako je postala Titova štafeta in praznovanje 25. maja prava nacionalna manifestacija ljubezni in predanosti jugoslovanskih narodov našemu dragemu tovarišu Titu.

Rojstni dan tovariša Tita predstavlja življenjski jubilej človeka, s katerega imenom je neločljivo povezano največje razdobje v zgodovini naših narodov. Devetnajst let Titovega vodstva naše Partije in naših narodov, pomeni 19 let težke, a zmagovite borbe za nacionalno in socialno osvoboditev, za zgraditev lepšega in bogatejšega življenja naših delovnih ljudi, za zgraditev socialistične družbe, Komunistična Partija Jugoslavije je pod vodstvom tov. Tita s svojo moralno-politično strničenostjo in s svojo pravilno politično orijentacijo v vseh najbistvenejših vprašanjih, posebno pa v nacionalnem vprašanju, ustvarila vse potrebne subjektivne pogoje za uspešno in zmagovito narodno-osvobodilno borbo. Tito je bil genialni in herojski vodja naših narodov v veličastni ljudski revoluciji. Iz te, premagovanj, naporov in junastev polne borbe proti fašističnim okupatorjem in raznobarnim domačim izdajalcem, je zrastle oblast delovnih ljudi, oblikovno pestri in vsebinsko tako bogati organi delovnega samoupravljanja in družbenega upravljanja. Iz partizanskih odredov in brigad se je razvila junaška jugoslovanska ljudska armada, ki stoji danes tako trdno na naših mejah, ki je varovala, varuje in še bo varovala našo mirno socialistično graditev.

V najtežjih preizkušnjah sta bila prekajena bratstvo in enotnost naših narodov. Borba je rodila in utrčila Ljudsko fronto — današnje Socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije, ki je s svojimi 8 milijoni članov, pod vodstvom tovariša Tita, ustvarjala in še ustvarja čudovita dela naše gospodarske izgradnje in kot je bil tovariš Tito zmagoviti vojskovodja v času narodno-osvobodilne borbe, tako nastopa tudi sedaj v času socialistične graditve, kot iniciator mnogih naših podvigov, ki ustvarjeni po naših delovnih ljudeh izpreminjajo obličje naše domovine in odnose med našimi ljudmi. Tito je bil tisti, ki je neustrašeno in odločno zavrnil napade Stalina in njegove birokratske kaste ter se uprl njihovim imperialističnim težnjam. Zaradi očitne imperialistične politike Stalina, vseh birokratov in njihovih zlaganih parol o socializmu, je postala borba naših narodov za izgradnjo resnične socialistične družbe nerazdružljivo povezana z borbo za resnico in mir. S to borbo za resnico proti laži,

hinavstvu in potvarjanju zgodovinskih dejstev — je zagotovila Zveza komunistov Jugoslavije in naši narodi — nadaljnji resnični socialistični razvoj. S te svojo neustrašeno borbo se je Jugoslavija spremenila za napredno človeštvo naše dobe v ohrabrujočo in podčigajočo trdnjanko socializma, v svetilnik upanja in vzpodbude. Dogodki v zadnjih letih, predvsem pa XX. kongres Komunistične partije Sovjetske zveze je v celoti potrdil pravilnost in dalekovidnost politike tov. Tita in našega partijskega vodstva. Titova potovanja v daljne dežele Azije in Afrike, njegova potovanja v Turčijo, Grčijo in njegovo zadnje potovanje v Francijo, pomenijo vsako zase odlično prispevek k utrjevanju svetovnega mira, prispevek k neposrednemu sporazumevanju narodov in njihovemu medsebojnemu sodelovanju. Naša socialistična praksa, predvsem pa naše družbeno in delavsko samoupravljanje, postaja simbol naprednih sil vsega sveta. Zato prihajajo vedno pogostejše k nam napredno misleči ljudje vseh narodov z željo, da spoznajo našo stvarnost, da naše izkušnje prilagodijo svojim specifičnim prilikam, velike borbe za skupne smote naprednega človeštva. In vsa to delo za mir in aktivno sodelovanje med narodi, je bilo, je in bo v zgodovini človeštva neločljivo povezano z imenom tov. Tita. Tako se Titova življenjska pot harmonično zliva s porajanjem, nastajanjem in rastjo nove Jugoslavije in mednarodnega socializma.

Ob življenjskem jubileju — 64-letnici — pošiljajo tudi naši delovni ljudje iz ptujskega okraja tov. Titu izraze svoje velike ljubezni in predanosti ter želje, da še nadalje in še dolgo let vodi našo domovino v nove uspehe, v nove še slavnije zmage. Pošiljajo mu pozdrave in želje zato, ker imajo tov. Tita radi kot tovariša, prijatelja in starejšega brata, ki ima vedno pred očmi njihovo srečo in blagostanje. Ljubijo ga zaradi njegovega legendarnega junastva, zaradi njegove genialne, vedno žive misli, ki ji je tuj dogmatizem, zaradi njegovih smelih dejanj, ki so vedno v skladu s težnjami množic. In končno ga ljubijo zato, ker ljubijo svojo domovino, kakršno jih je učil on graditi.

Vse kar čutijo naši delovni ljudje do tovariša Tita in kar čuti on do njih, se z besedami ne da povedati. Najlepše, najgloblje in najpogostejše je vsa ta ljubezna, hvaležnost, predanost in skrb zajeta v besede: »Mi smo Titovi — Tito je naš«, ki niso navadno geslo, temveč globoko iz src milijonov delovnih ljudi naše socialistične domovine prihajajoča izpoved in prisega...
Bračič Vladimir

Ponesli so pozdrave naš mu dragemu maršalu Titu

Tudi letos so skozi Ptuj tekle številne štafete, noseč pozdrave in dobre želje maršalu Titu ob 64. rojstnem dnevu. V četrtek 17. t. m. zjutraj je veselala mimo Ptujja štafeta brodarjev v trinajstih kanujih in kajakih. V Mestnem kopalšču je štafeto pozdravil v imenu Okrajnega odbora Ljudske tehnike tov. Stane Vičar, nakar so brodarji odveslali naprej po Dravi v Vraždin. Glavni sprejem Titove štafete je bil naslednji dan

predpoldan na Trgu mladinskih delovnih brigad, kamor so prispeli štafete iz 19 obmejnih vasi ptujskega okraja. Okrajni stafet se je udeležilo 52 osnovnih šol, enote JLA, 14 TVD »Partizan«, delovni kolektivi vseh pomembnejših tovarn in večje število gasilskih društev. V krajevnih štafetah je sodelovalo 2058 tekačev. Sprejemu stafet na Trgu mladinskih delovnih brigad je prisostvovalo veliko število Ptuj-

čanov. Republiško štafeto, ki je tečila iz Zeleznihi dvuri in je prispela na trg nekoliko pred 12. uro je pozdravil v imenu Okrajnega odbora SZDL tovariš Vladimir Bračić, nakar je nadaljevala svojo pot v Maribor. Popoldan istega dne je skozi Ptuj jahala konjeniška štafeta, ki je nosila iz Ljutomeru pozdrave športnikov konjenikov. V Ptuj so štafeto pahljico prevzeli tukajšnji člani kluba za konjski šport, v so-

boto zjutraj je vozila skozi mesto štafeta motoristov, ki je privabila na Trg mladinskih delovnih brigad mnogo ljubiteljev avtomoto športa. Tako so delovni ljudje našega okraja izrazili prisrčne čestitke svojem voditelju ob rojstnem dnevu, želeč mu zdravja in še mnogo let življenja v dobrobit naše zemlje.
D. P.

Spoznajmo naše občine
Danes Borl, prihodnjič Cirkovce

Pred Dnevom gasilstva

V nedeljo, 27. maja t. l., bo mo že šestič slavili dan gasilstva. Ta slavnostni dan postaja vedno pomembnejši, saj je ta dan manifestacija gasilstva in napredka požarne varnosti.

Skrbno urejeni, svečano okrajeni in javnosti dostopni gasilski domovi, očiščeno orodje in oprema, javni nastopi z mokrimi in suhim ter fizikalnimi vajami, gasilske razstave, parada orodja, predavanja o požarni varnosti, vse to ima namen prikazati javnosti napredek, pripravljenost in stanje sodobnega gasilstva, na drugi strani pa seznaniti državljane s predpisi splošne požarne varnosti. Na dan gasilstva se ne pripravljajo

temveč tudi varovati našo domovino pred vsemi nevarnostmi in nesrečami.

Z nenehno strokovno vzgojo gasilskega kadra z različnimi vajami, predavanji, tečaji, šolami, izpiti, z vključevanjem novih članov, s političnim delom po programu Socialistične zveze Jugoslavije, v kateri so kolektivno včlanjene vse organizacije, z izpopolnjevanjem gasilske opreme, uvajanjem tehničnih pridobitev ter izsledkov znanosti, se je prostovoljno gasilstvo razvilo v zadnjih desetih letih v močno, ugledno družbeno organizacijo, ki je deležna številnih priznanj in podpor družbe ter ljudske oblasti.

Mnogo je že storjenega v korist gasilstva v ptujskem okraju. Naša prostovoljna gasilska društva so gasila in reševala samo v lanskem letu pri 34 požarih, ki so povzročili za okrog 38 milijonov dinarjev škodo. Gasilci so obvarovali in rešili imovino v skupni vrednosti nad 51 milijonov dinarjev. Pri gašenju je sodelovalo okrog 1400 gasilcev polnih 5470 ur. Pri graditvi gasilskih domov, popravilu in čiščenju opreme in orodja ter ostalem so porabili skoraj 16.000 delovnih ur. Iz teh visokih števil se zrcali vsaj del dela članov gasilskih enot.

Letošnje prireditve, proslave, pomembne obletnice, razvija praporov bodo pokazale moč, sposobnost in napredek naših gasilskih vrst. Istočasno bodo nastopi na teh prireditvah in generalke za nastope na II. gasilskem festivalu v Mariboru 4. in 5. avgusta 1956. Gasilskega festivala v Mariboru bi se moral udeležiti vsak gasilec. Navedeno bo udeležba v Mariboru takšna, kot je doslej še ni imela nobena gasilska prireditev.

Drugi gasilski festival v Mariboru kot prireditev slovenskega gasilstva bo s svojim bogatim sporedom manifestacija moči in napredka celotnega gasilstva. Ptujski okraj kot sosedni okraj bo na II. festivalu častno in številno zastopan z aktivnimi gasilci in z ostalim prebivalstvom.

Vsem pripadnikom gasilskih organizacij ptujkega okraja pošiljamo tople čestitke k prazniku dneva gasilstva z željo, da bi tudi vnaprej nesebično delovali za še boljši in uspešnejši razvoj gasilskih društev.

NA POMOČ!

Za Okrajno gasilsko zvezo
Ptuj
podpreds. L. Izakar

Dan gasilstva v Zagajcih

Dan gasilstva bodo tudi v Zagajcih proslavili s pregledom članstva in opreme, saj smatrajo praznovanje dneva gasilstva poleg občnega zbora kot posebno doživetje za celotno vas.

Kot v drugih organizacijah je tudi v gasilski organizaciji v Zagajcih lepo število odraslih in mladih, tudi deklet, ki imajo vse vrline sodobnega, napredka željnega in na pomoč drugemu pripravljene gasilca in je že lepo število primerov, kjer so vedno znova prestajali izkušnje in se izkazali v svoji vztrajnosti.

P. S.

Iz štiriletne borbe naših narodov so znana junaštva borcov, iz povojne dobe pa podvigi junakov dela. Tudi v gasilskih vrstah so junaki te humane in plemenite organizacije, ki se vedno znova izkazujejo s svojo požrtvovalnostjo pomagati našemu delovnemu ljudstvu ob vsaki nesreči neglede na lastne žrte in napore. Zavedajo se važnosti in pomena te častne službe.

jo samo gasilska društva in njihovi upravni odbori, marveč sleherni član gasilske organizacije, ki si bo za ta dan skrbno uredil osebno opremo, izpolnil obveznosti do društva, obnovil zaobljubo za vestno ter častno izpolnjevanje dolžnosti, ki jih je sprejel z vstopom v prostovoljno gasilsko organizacijo.

Prostovoljno gasilstvo ima že tradicijo. V predprilski Jugoslaviji je bilo povsem drugače kot danes. Mnogokrat je služilo interesom vaških veljakov s klerom na čelu. Marsikje so se morala gasilska društva boriti za obstanek, saj so bila odvisna od menjajočih se političnih prilik. Bila so tudi društva, čeprav redica, ki so šla po zaslugi naprednih sil po poti napredka in se niso omejevala zgolj na osnovne naloge, na vzgojo in usposabljanje pripadnikov za nesebične reševalce ogroženega premoženja, temveč so bila delovnemu ljudstvu dobra opora v borbi proti nazadnjaštvu in izkoriščanju.

Po drugi svetovni vojni je za naše gasilske enote nastopila nova doba, ki nalaga gasilstvu važne in odgovorne dolžnosti, priznava pa mu tudi temu primerne pravice. Vedno so gasilske enote pripravljene stopiti v akcijo, ko je ogroženo življenje ljudi ali njihovo premoženje. Pripravljene so vedno pomagati pri reševanju družbenega in zasebnega imetja iz obema požarov, poplavi in drugih elementarnih težav, predvsem pa si prizadevajo s preventivnimi ukrepi preprečiti razne nevarnosti in nesreče. Gasilska društva razvijajo na marsikateri vasi kulturno-prosvetno dejavnost. Kjer ni telesovzgojnih društev, skrbi se za to vzgojo. V njihovih vrstah vidimo zbrano mladino in odrasle, tudi dekleta in žene. Njih namen ni samo pomagati bližnjemu v nesreči,

Pomoč po toči prizadetim v Halozah je mnogim koristila

13. junija lanskega leta je strahotno neurje s točo opustošilo del bivše občine Zavre. Posebno težko je bil prizadet Turški vrh, del Hrastova, Belskega vrha in Prestik. Tu so bila nekatera gospodarstva skoraj popolnoma uničena. Vinogradi so bili okleščeni, žito zbito v tla, sadje obtočeno itd. Celotna letina je bila v nekaterih primerih uničena 100%.

Okrajni odbor SZDL je takoj formiral posebni štab z nalogo, da organiziramo v okraju zbiranje prostovoljnih prispevkov za pomoč prizadetim. Na pobudo Okrajnega štaba so bili organizirani štabi pri vseh občinskih odborih SZDL. Ti so zbirali denar pa tudi prehranske artikle, n. pr. krompir, fižol, žito. Nekaj zbranega je bilo takoj dostavljeno štabu v Zavre, ki je to razdelil — n. pr. krompir, ki so ga zbrali v Cirkovcih, nekaj fižola in drugega. Večino tega pa so štabi vnovčili in denar nakazali na posebni račun pri Zadrudni hranilnici in posojilnici Ptuj. Na ta način je bilo zbranega skupno 611.100 dinarjev. Od tega so zbrali v občini Cirkovci 47.300 din, Gorjanci 65.093 din, Lesje 120.000 din, Ormož 22.946 din, Ptuj

249.407 din in Videm 106.363 din. V občini Središče je bil štab postavljen in je imel tudi eno sejo, ker pa je med tem obiskala toča nekatere vasi njihovega področja, so bili mnogi, da tam ne bi zbirali in tako v občini Središče ni nihče nič zbral tudi tam, kjer sicer toča ni naredila nobene škode. V občini Juršinci je bil štab postavljen, vendar doslej niso dali poročila, niti niso odvedli nobenih sredstev. Isto velja za občino Desternik, ki tudi ni poslala kljub opominu poročila, kako je potekala akcija. Kmetijska zadruga Cirkulane je takoj nakazala 4000 kg fižola v vrednosti 20.000 din, sicer pa štab ni poslal poročila, all je

bila zbiralna akcija pri prebivalstvu izvedena ali ne. Govorice, ki so se širile po Zavre, da zbirajo za njih po tovarnah v Mariboru, so brez vsake osnove, ker štab pri okrajnem odboru ni dobil od nikogar izven ptujkega okraja nobenega prispevka.

Poleg zbiranja denarnih sredstev in prehranskih artiklov pa je Okrajni štab povzel tudi nekatere druge mere, in sicer: je posredoval pri Okrajnem ljudskem odboru, da je bilo posklodovanim po toči odpisano 584.703 din davka. RK je na priporočilo štaba razdelil prizadetim 432 kg polnomastnega sira, 550 kg masla, 174 kg mleka v prahu, 1704 kg olja in

Poslanec dr. Bračič v razgovoru s tov. Rihčičem iz Brezovec ob otvoritvi ceste

Gospodarstvo

DELAVSKO UPRAVLJANJE V KIDRIČEVEM

ne bo zaostajalo za proizvodnjo

Pred nedavnim je bilo prvo zasedanje novoizvoljenega delavskega sveta, ki so se ga udeležili kot gostje predsednik OLO tov. Jože Tramsšek, tovaršica Lojzka Stropnik, podpredsednik OLO in tov. Jože Bratina kot tajnik Okrajnega sindikalnega sveta.

Na zasedanju je dal svetu tov. Jože Tramsšek več koristnih napotkov za bodoče delo, v katerem se ne sme ponavljati praksa prejšnjega delavskega sveta, ki je bila nekaj časa med člani kolektiva in širši javnosti predmet razprav, zlasti ko je prišlo v tovarni do nekaterih personalnih izprememb.

Za predsednika novega delavskega sveta je bil izvoljen tov. Janez Kostanjevec, novi upravni odbor pa bo tvorilo 8 članov.

Iz poročila starega upravnega odbora, ki ga je podal tov. Kostanjevec, so se odražale vse slabosti in tudi vrline začetnega dela delavskega sveta in upravnega odbora, zlasti pa številne izkušnje, ki narekujejo novemu delavskemu svetu in upravnemu odboru izboljšani način dela. Ob rezultatih začetnega obratovanja, ki je začelo zadnje meseca 1954. leta, ki je dalo nad 4000 ton glinice in nad 700 ton aluminija, je lahko ugotoviti, da proizvodne izkušnje niso zaostajale za izkušnjami v delavskem upravljanju, da pa so se vrivale nepravilnosti, s katerimi je bilo potrebno opraviti, Redna proiz-

Pogled na del tovarne Kidričevo

vodnja je pričela marca 1955 in leta 1955 je dala tovarna mesto planiranih okrog 30.000 ton okrog 34.000 ton glinice in nad 8000 ton aluminija, kar dokazuje, da se je delavstvo zavedalo svojih obveznosti do družbe in tudi svojih dolžnosti in pravic glede delavskega upravljanja.

Novi delavski svet in upravni odbor čaka vrsta novih te-

žav, s katerimi se bo potrebno spoprijeti, jih odstraniti in storiti vse, da bo izpolnjen plan za leto 1956 in da bodo izkušnje delavskega upravljanja v tej veliki tovarni za zgled kolektivom ostalih velikih tovarn v naši državi, kar pa ne bo doseženo brez dobre volje, resnega dela, analiz in razprav ter besede delavskega sveta in upravnega odbora. J. S.

KZ Tomaž se dobro razvija

Kogarkoli bo pot zanesla k Tomažu, v kraj s splošno znanimi preliškimi posebnostmi gibanja, krapcev in gostovanja ter s sledovi neolitike naselbine, kjer so našli leta 1830 okoli 50 kamnitih sekir, se bo gotovo pozanimal tudi za naše kmetovalce in njihovo združenje — Kmetijsko združenje, o kateri bi rad na tem mestu nekaj napisal, ker dobro dela in ima vse možnosti razvoja.

V KZ Tomaž je včlanjenih 190 članov in jo lahko štejemo med uspešno zadrugo v okraju

Ptuj, saj ima žago, trgovino, gostilno, odkupni, živinorejski, sadjarski in čebelarški odsek, tovarni avto, ter hranilno-kreditni odsek. Nov upravnik ima kar posrečeno roko za delo v KZ, ki je prej šepala in se ni mogla izkoptati iz začetnih težav.

Živinorejski odsek je nabavil lani 4 plemenske blike in več merjasev, ki so primanjkovali temu področju. Z molzno kontrolo ugotavljajo mlečnost krav in dokazujejo prednost rodovniških krav, ki jih je na

področju KZ le deset. Uredili bodo tudi osemenjevalno postajo. Sadjarski odsek ima svojo drevesnico z 22.800 drevesci, ki bodo letošnje jesen za prodajo. S tem dobljena sredstva so namenjena razširitvi drevesnice. Sadjarski odsek je poskrpil 75% sadnega drevja (nad 7000 dreves), pri čemer se je najbolj izkazal škropilec Franc Kosi iz Zagorja, ki je bil pred vsem članstvom pohvaljen. Za uspehe sadjarskega odseka ima velike zasluge sadjarski strokovnjak tov. Vinko Radanovič, ki se za napredek sadjarstva zelo zanima. Strojni odsek se sicer ne more postaviti z uspehi, ker ni mogel v celoti angažirati vseh strojev, ki veliko stanejo. Nekaj strojev je celo prodal, da ne bi denarna sredstva ležala v stvareh, ki jim ne koristijo. Za hranilno-kreditni odsek sicer še ni zamenjanja, čeprav je lepo število članov, ki bi vzeli kredit za izboljšanje kmetijstva. Tovarni avto jim dobro služi, odkar je bil generalno popravljen. V letošnjem poslovanju pričakujejo nad 46 milijonov dinarjev prometa v vseh obratih. Adaptirati nameravajo skladišče in urediti lokale in druze. Če bo potrebno se bodo zadržali do 5 milijonov in kredit porabili za razširitev aktivnosti zadruge. Vedno večje zaupanje v njeno poslovanje potrjuje 19 novih prijav za vstop med članstvo. KZ Tomaž je popularna tudi po agitaciji za preiskavo zemljišč potom inštituta OZZ Ptuj.

Nedavno so obiskali KZ Tomaž predsednik OLO tov. Jože Tramsšek, podpredsednica OLO tov. Lojzka Stropnik ter podpredsednik OZZ Ptuj tov. Ivan Vobič, ki so se na občnem zboru dobro pomenili z zadrudniki in novoizvoljenim odborom glede bodočega dela.

J. B.

Obvestilo!

Občinski ljudski odbor, oddelek za zdravstvo in socialno politiko Ptuj s tem obvešča, da bo v dnevi od 23. do 31. maja 1956 popis vseh invalidov (vojnih: a) iz narodnoosvobodilne borbe, b) iz jugoslovanske ljudske armade, c) ostalih iz prve in druge svetovne vojne ter delovnih in mirmirobnoških).

Popis bo služil za evidenco, prekvalifikacijo in zaposlitev invalidov.

Invalidi iz področja krajevnih uradov: Grajena, Hajdina, Rogoznica, Markovci in Starše naj se zaradi popisa takoj javijo pri krajevnih uradih, invalidi iz področja mesta Ptuja pa naj se javijo pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj, soba št. 7.

Načelnik oddelka za zdravstvo in socialno politiko

RAZPIS

za novi tečaj Politične šole pri CK ZKS

od 1. septembra 1956 do 31. januarja 1957.

Tečaj je namenjen predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki so se že aktivno uveljavili v organih delavskega in družbenega upravljanja, v organih oblasti, sindikatih, društvih itd. in jim je zato nujno potrebno širše znanje iz politične ekonomije in znanstvenega socializma.

Priglasitve z osebnimi podatki, s podatki o dokončani šolah in tečajih, o stažu in funkcijah v političnih organizacijah, o osnovnem poklicu, zaposlitvi in višini mesečnih prejemkov pošljite do 25. junija 1956 na upravo Politične šole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova 37, II trakt, telefon 23-981, int. 206 — hkrati pa tudi na svoj občinski komitej ZKS. — Šola ima internat. Podrobnejše informacije dobite na upravi šole oziroma na občinskem ali okrajnem komiteju ZKS svojega področja.

Spoznajmo naše občine Občina Borl

Predsednik občine Borl tov. Franc Belšak

OBČINA BORL, taka kot je danes, je nastala septembra 1955 z združitvijo dveh bivših haloških občin: Cirkulanah in Zavreča ter treh ptujskopoljskih vasi: Bukovec, Stojnc in Muretinc.

Sedež občine je v Dolanah, vasi pod borisim gradom in je iz geografskih, predvsem pa komunikacijskih vidikov prav gotovo izbran, pomanjkljiva stran pa je v tem, da je v resnici samo administrativno, ne pa tudi gospodarsko in kulturno središče.

Borlska občina spada, tako po razsežnosti, kot tudi po številu prebivalstva, med srednje velike občine ptujskega okraja. Površina meri okrog 6680 ha, prebivalcev pa šteje nekaj nad 7300.

Skoraj dve tretjini ozemlja leži na območju Haloz, sicer živita tudi dobri dve tretjini prebivalstva. Gostota naseljenosti — okrog 109 ljudi na kvadratni kilometer — je z ozirom na slovenske razmere zelo velika, posebno še, ker v občini ni niti enega industrijskega obrata in je okrog 90% kmečkega prebivalstva, kar zgovorno dokazuje kmetijsko prenaseljenost.

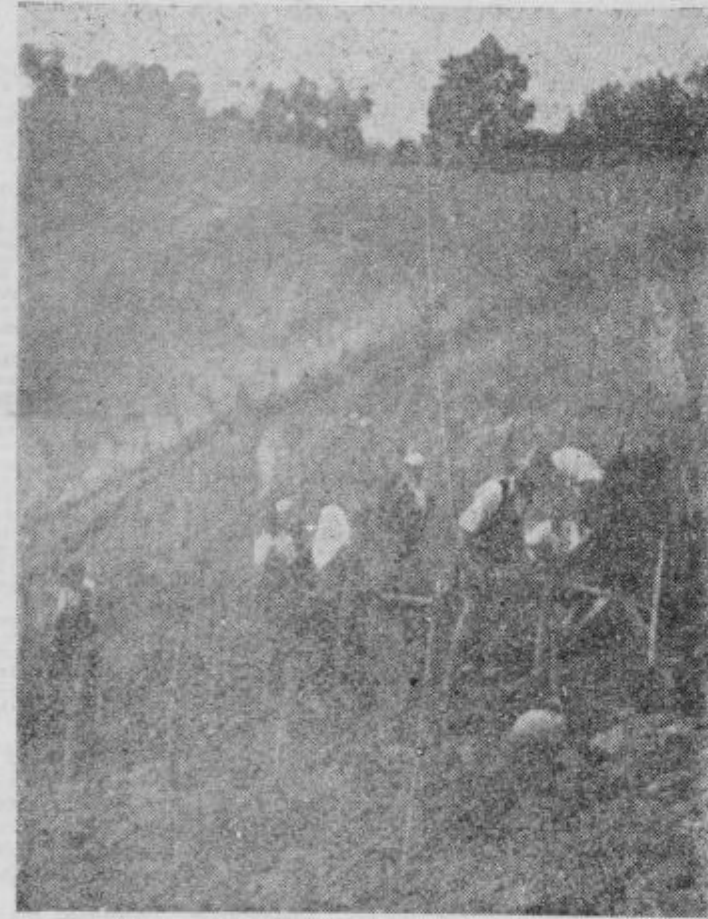
Zunanja podoba borlske občine je zelo slikovita. Vse tri ptujskopoljske vasi ležijo v ravnici, med plodnimi polji in sočnimi travniki, ki jih od Haloz loči globoka in deroča Drava, družita pa jih borlski most in mezgovski brod. Na drugem bregu Drave se dvigajo sirni haloški griči, presekani z nešteti dolinami in dolinicami in posejani s prijaznimi, toda bornimi hiščami. Tu ni strnjjenih naselij. Bivališča vidiš povsod — na grebenih, na ožinah in v dolinah, med njimi pa so prepete gorice in sadovnjaki, pa tudi pašniki in bukovci gozdovi.

Prebivalstvo se bavi skoraj izključno s kmetijstvom. V ravnici so poljedelci in živinorejci, preko Drave pa vinogradniki. Na polju prevladuje srednja posest, v haloškem področju pa so poleg delavcev na dveh kmetijskih gospodarstvih — Zavreči in Cirkulane — v veliki večini batarji in mali vinogradniki. Iz teh razlik v posestni strukturi v glavnem izvirajo tudi razlike v gospodarski moči obeh področij.

Ptujskopoljske vasi stalno počasi napredujejo tako v poljedelski proizvodnji kot tudi v živinoreji, haloško področje pa je zadnja desetletja močno nazadovalo. V dvajsetih letih se je površina gorice zmanjšala od 1115 na 756 ha, torej točno za tretjino. Poleg tega je večina nasadov, zaradi starosti, močno oslabela in jih lahko ozdravi samo obnova. Tudi sadovnjaki so se močno zredčili, k čemur

je mnogo pripomogel ameriški kapar, pa tudi starost in nezadostna nega, zato prav tako kot gorice, ključje po obnovi. Na račun gorice in sadovnjakov so se res povečale njivice, toda to ni razveseljivo, saj jih mora haloški človek obdelovati z motiko.

Za živinorejo so zelo dobri pogoji v obeh področjih občine, a žal niso dovolj izkoriščeni. Kolkortoliko že zadovoljuje

V Goričaku obnavljajo velike površine vinogradov

številčno stanje goveje živine, katere je okrog 2500 glav — na 100 ha obdelovalne zemlje 73 glav — od tega okrog 1450 krav. Kvaliteta živine je slaba, posebno pri kravah molznicah v haloškem področju, ki dajejo letno povprečno le okrog 1000 litrov mleka. Tako stanje se seveda negativno odraža pri prodaji mleka. V letošnjem aprilu je Ptujška mlekarna odkupila le 11.040 l mleka na vsem področju občine, torej dnevno na kravo 0,2 litra, pa še te količine so prišle v glavnem iz hlevov obeh socialističnih kmet. gospodarstev, medtem ko privatni kmetovalci v Halozah niso prodali niti litra, na poljskem področju pa le 3290 litrov.

Gospodarsko stanje občine Borl je torej prej slabo kot

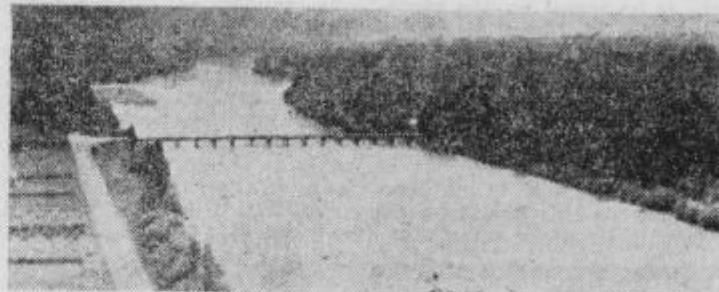
dobro, kar se odraža predvsem v haloškem predelu v perečih socialnih problemih. Vsa umerjenost rešitve tega vprašanja tiči v dvigu proizvodnje — obnovi vinogradov in sadovnjakov ter izboljšanju živinoreje. Te naloge se je doslej načrtno lotilo le kmet. gospodarstvo Zavreči, nekaj pa so storili tudi že na gospodarstvu v Cirkulaneh. Obe posesti sta doslej obnovili okrog 60 ha gorice in nekaj sadovnjakov. Tudi v živinoreji so že dosegli prav dobre uspehe, posebno Zavreči.

Obe posesti — mimogrede je treba povedati, da delavska sveta že razpravljata o združitvi — bosta s svojim zgledom in izkušnjami prav gotovo odigrali važno vlogo pri obnovi Haloz. Po planu bosta v nekaj letih dovršili obnovo, to pa precej pomeni, saj posedujeta ca. 1100 ha zemlje, kar je 18% vse zemlje v občini.

Problem obnove in pospeševanja kmetijske proizvodnje seveda ni nov. O tem razpravlja občinski ljudski odbor že od izvojitve, o tem razpravljajo in so tudi že nekaj storile kmetijske zadruge, razpravljajo tudi kmetovalci, toda vsi skupaj so nekam malodušni, ker doslej ni bilo niti načrtov, niti sredstev. V bodočih letih bodo pogoji

petostnega omrežja, 5 transformatorskih postaj, v tem času pa se gradi še ena transformatorska postaja in 2 km daljnoveoda.

Vsekakor so morale te pridobitve v najtežavnih časih viliti prebivalstvu borlske občine zaupanje v ljudsko oblast in voljo za nadaljnji napredek. To zavest morajo imeti predvsem Haložani, čeprav je njihova proizvodnja, iz razumljivih vzrokov, zašla v kritični položaj, kajti tista oblast, ki jih je osvobodila odvisnosti tujcev — ob osvoboditvi je bilo 53% vseh

Pogled na borlski most, široko Dravo in njena obrežja

vinogradov v rokah gospode in tujcev — jim bo pomagala premagati tudi zaostalost v proizvodnji.

Kako in s kako naglico bo borlska občina v bodočnosti napredovala, ne bo odvisno le od kreditov, temveč predvsem od dela občinskega ljudskega odbora in organov družbenega upravljanja.

Po uveljavitvi komunalnega sistema se je tudi v borlski občini razširilo in poglobilo družbeno upravljanje. Ljudski odbor, njegovi sveti, komisije in drugi organi družbenega upravljanja so se z vso resnostjo in odgovornostjo lotili dela za čim hitrejši gospodarski, kulturni in socialni napredek občine.

Morda ni najbolj prav, da se ljudski odbor in svet za gospodarstvo, v času, ko so sredstva občine še zelo pihla, zaganjata predvsem v velike in težko izvedljive stvari, kot je ureditev veterinarske ambulante, zdravstvenega doma itd. Nedvomno je vse to važno in potrebno, toda kdo bo v tem času dal potrebna sredstva? Ali ni manjših in lažje izvedljivih potreb, ki morda še huje pritiskajo? In kot se navadno zgodi tistim, ki letajo samo za velikimi cilji in jim pri tem uidejo mali, toda tudi pomembni, je na primer ljudski odbor na predlog sveta za gospodarstvo gladko dovolil začasno odjavo obrti nekemu obrtniku, ki je edini te stroje v občini, češ da nima dela. Ta obrtnik se je s tem razbremenil obveznosti do skupnosti, v resnici pa je postal šušmar.

Morda bo kdo rekel, da to ni velika stvar, toda vedeti je pa treba, da je razvoj in blagostanje občine odvisno od velikih in malih stvari.

Tudi svet za socialno skrovnost skrbno proučuje problematiko svojega področja, ki je ni malo in je v marsičem izboljšal na-

Zemljevid občine Borl s sosodnimi kraji

čin podeljevanja socialne pomoči ter odkril najrazličnejše prikrita ostanke grobega izkoriščanja.

Zelo čudno pa je, da se rvet za varstvo matere in otroka od izvolitve sploh še ni sestal. Težko je verjeti, da na tem pod-

travniskega področja in določil svoj načrt občinskemu ljudskemu odboru v potrditvi.

Solski odbori imajo težke skrbi. V občini so tri šole, in to vse tri na haloškem področju: v Zavreči osnovna šola, v Cirkulaneh pa osnovna in nižja gimnazija. Na poljskem področju ni šole, je pa nujno potrebna, kajti otroci teh vasi posejajo zelo oddaljeni šoli v Goričnici in Markovcih, ki pa imata premalo učilnic že za otroke svojega ožjega okoliša. Tudi šoli v Zavreči, predvsem pa v Cirkulaneh sta prenatrpani. Kljub temu, da imata 17 oddelkov in se poučuje dopoldno in popoldne, odpade na oddelek povprečno 54 učencev, kar je za uspešen pouk odločno preveč.

Največ težav povzročajo šoli in šolskemu odboru neredne domače razmere, izvirajoče iz socialne zaostalosti in bede, ki šoloobveznim otrokom otežkajo reden obisk pouka in onemogočajo zadovoljive šolske uspehe. To so težkoče, ki jih je

Novozgrajen zadrudni dom s prosvetno dvorano v Muretincih

Mnogi otroci so tako obremenjeni z delom, da nimajo časa za učenje in zato v šoli zaostajajo. Tudi partizanske sirote so potrebne, da se nekdo briga zanje.

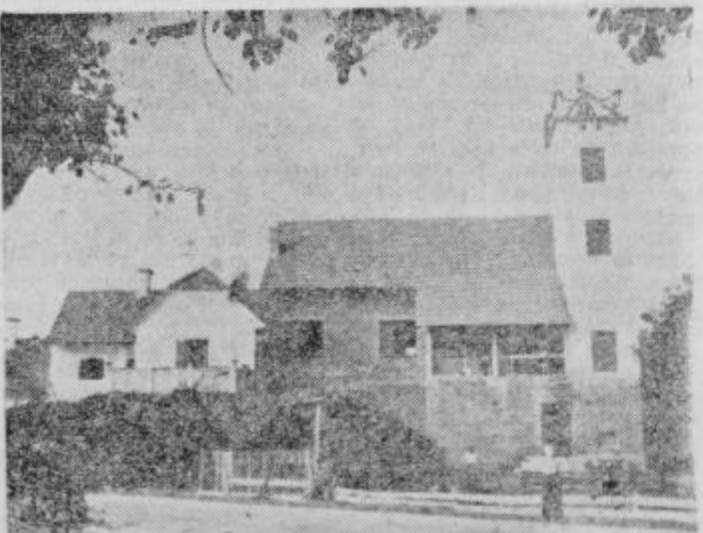
Večina krajevnih odborov je vzela svoje naloge resno. Skrbno urejajo vaške ceste in skrbijo za druge komunalne naloge. Nekateri krajevni odbori so tudi že razpravljali o zadevah širšega pomena, ki sicer sodijo v pristojnost občine, vendar je to lahko koristen prispevek k boljšemu delu ljudskega odbora. Zelo aktiven je krajevni odbor v Muretincih, ki je razpravljal o drenaži večjega

mogoče v glavnem samo omiljevati vse dotlej, dolder ne bo rešeno vprašanje haloške proizvodnje in kmetijske prenaseljenosti.

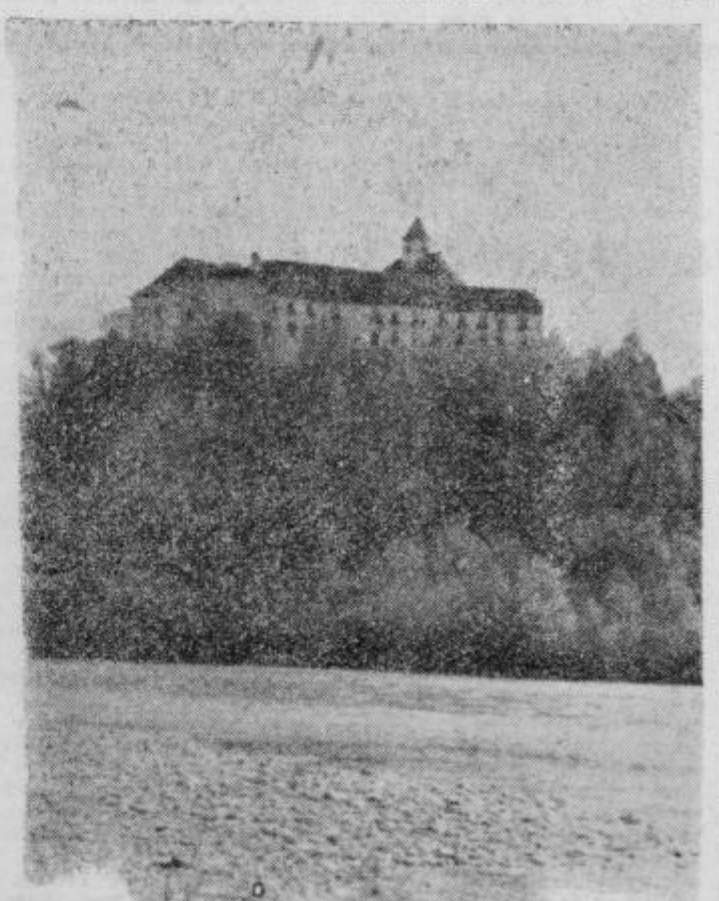
Anketa, ki je bila v lanskem letu izvedena med učenci osnovne šole v Cirkulaneh, je pokazala tako porazne rezultate, da se skoraj ni mogoče čuditi, če redno izdeluje le 23% učencev. Poleg slabih gnotnih razmer v velikem delu družin je anketa pokazala tudi mnogo takega zla, ki bi ga bilo mogoče takoj odpraviti, če bi se starši bolj zavedali odgovornosti do svojih otrok. Tako je 53% otrok izpovedalo, da redno pije vino, 10% pa celo žganje.

Solskim odborom nikakor ni mogoče očitati nedelavnosti, pa se bodo morali otresti malodušja, ki je sprito obstoječih socialnih razmer delno razumljivo, in še bolj krepko poseči v družinsko vzgojo. To vprašanje bodo morale zelo resno obravnavati tudi organizacije Socialistične zveze, ki so se prav v Halozah na drugih področjih družbenega življenja uspešno uveljavile.

Na koncu še nekaj besed o kulturno-prosvetnem delu. V občini so štiri ljudsko-prosvetna društva, ki imajo skupno 15 sekcij in 4 knjižnice. V vseh sekcijah aktivno sodeluje 260 članov od tega 127 žensk. Sekcije so sledeče: 4 dramske, 6 pevskih, 4 godbene in eno lutkovno gledališče. V lanskem letu so vse sekcije dale 15 prireditvev, ki jih je obiskalo okrog 3600 ljudi. V delu teh društev se seveda marsikatera pomanjkljivost, toda mladina je prevrčana, da bo, kot vse drugo, napredovalo tudi kulturno-prosvetno delo.

Novozgrajen gasilski dom v Bukovcu

Borlski grad — letovišče nad Dravo

KULTURA in PROSVETA

Drago Zupančič

(Nadaljevanje)

Vloga učnega mojstra pri vzgoji in izobraževanju vajenca

Ugotavljam, da smo bili vedno zelo zaskrbljeni za dvig proizvodnje v naših obrtnih delavnicah. Ali smo bili vedno in v enaki meri zaskrbljeni tudi za vajence? Kjer smo bili, tam smo začeli z vzgojo in strokovnim izobraževanjem bodočega strokovnega delavca.

V industrijsko razvitih državah preizkusijo mladoletnika, predno gre v uk, če je sposoben za določeno poklic. To delo opravljajo strokovnjaki psihologi s pomočjo psihotehnične. Dobiti pravega človeka na pravo mesto, bi rekel, je uspeh, ki je večkrat dosežen. V Sloveniji žal vajenci že v prvem letu uka razdro ve učnih pogodb. Mislim, da je pri tem eden glavnih vzrokov napačno izbran poklic, kateremu ne odgovarjajo vajenci po svojih fizičnih in duševnih sposobnostih. Tem neveselostim se lahko izognemo.

So primeri, da vajenec ne ve, v kakšen poklic gre, ker ga ne pozna niti on niti njegovi starši in svoji, ki so ga napotili v poklic. Mnogi ne poznajo svojih sposobnosti niti zahtev poklica. Vsem tem pojavom pa se lahko izognemo, če mlade ljudi in njihove starše na te težave in zahteve opozorimo, dokler je še čas.

Mojster mora paziti, koga vzame v uk. Biti mora pri izbiri previden in proučen. Pravčasno se mora zanimati, če ima nov vajenec sposobnosti in nagnenosti za ta poklic. Oboje lahko spozna v razgovoru z vajencem samim. Spoznavanje sposobnosti je sicer težja zadeva, posebno za človeka, ki se poklicno ne bavi s proučevanjem človeka, s psihotehničnim ocenjevanjem. Spoznavanje sposobnosti za poklic je eno najvažnejših zahtev, ki bi morale biti pri izbiri poklica sodoločilne, če že ne odločilne. Poklicne zahteve mojster ve ali manj že pozna iz svoje prakse. Vsek poklic tudi zahteva zdravje delavca in vajenca. Zato noben vajenec ne bi smel biti sprejet v uk, če ni zdravnik dal svojega mnenja glede telesnih sposobnosti vajenca.

Nikoli ne smemo mimo na videz nepomembnega vprašanja, zakaj se je kdo odločil za ta ali oni poklic. Važno je poznati motiv njegove odločitve. Lahko gre za vpliv očetovega poklica, vpliv delavnice, v katerih je kot otrok gledal delo kovača, krojača, mizarja itd. Pogosto je tudi vpliv bližnjih krožnikov. Ljudske tehnike in podobno. Potrebno je razsoditi, ali so vplivi globlje utemeljeni in resni ali pa so le slučajni, večših pubertetno nezreli in neutemeljeni.

Pogledajmo še, odkod so vajenci. Mnogo vajencev izhaja iz mongolanskih in slabše situiranih družin. Jasno je, da so starši dali otroka v uk tudi iz nagiba, da bi prišel čimprej do kruha in da bi jim potem pomagal. Poseben problem predstavljajo vajenci ločenih staršev, ponovno poročenih ali težko sprtih staršev ali pa vajencev,

ki so preživljali prva leta svojega življenja pri svojih in pri nesorodnih družinah. Mnogi med njimi bi radi nadaljevali šolanje, pa so jih starši ali celo starši prisilili, da so šli v uk. Imamo tudi vajence, ki niso uspevali v nižjih gimnazijah ali pa so končali samo osnovno šolo. Kako naj bi imeli takšen vajenec zanimanje za teoretičen pouk, pa tudi za praktičnega, če je bil prisiljen v poklic. Pri njem se ustavi naziranje, da v svojem življenju nima sreče in zato se bo moral nekako prebiti do kruha. Mnogi med njimi so celo zagrenjeni in se vdajajo čuti, manjvrednosti, ki se ga težko znebijo in to toliko težje, če v delavnici ali šoli ne dosegajo boljših uspehov. Napačno bi bilo, če bi take vajence še zmerjali z lenuhi in podobno, ker bi to še bolj izpodkopalo njihovo zaupanje v same sebe.

Ko prične vajenec z delom, začne druga plat, njegovo oblikovanje. Ali znajo vsi mojstri vzgajati? Reki smo že, da je mojster zelo važen činitelj in da je od njegovih sposobnosti velikokrat odvisna vsa življenjska sreča vajenca, bodočega kvalificiranega delavca, bodočega nosilca napredka obrti in industrije. Nadvse so nam potrebni mojstri vzgojitelji in učitelji. Mnogim mojstrom ni vseeno, kako bodo njihovi vajenci opravili izpite. Na svoje vajence so ponosni, saj so del njihove skrbi in življenja, njihovega truda in prizadevanja. Prav je, da navdaja mojstre ta ponos, zato pa moramo zanj ustvarjati tudi ugodne pogoje, da bodo čutili moralno oporo v prizadevanju za usposabljanje in vzgajanje vajencev. Zato je koristno vzdrževati in poslabšati stike, ki povezujejo šolo in delavnico.

Vabimo

VSE POVERJENIKE PREŠERNOVE DRUŽBE

da nam pošljejo do 10. junija 1956 polmenski spisek tistih članov Prešernove družbe, ki so kmečki proizvajalci in nimajo rednih dohodkov iz kmetijstva. Na osnovi tega spiska bomo izvedli posebno žrebanje za člane PD — kmečke proizvajalce.

Najkasneje do 10. junija 1956 naj nam tudi vrnejo vse nerapečane »Vpisnice«, »Vpisnice«, ki jih poverjeniki ne bodo vrnilili do tega roka, bomo smatrali, da so bile dane novim članom in bomo poverjenike obremenili za toliko članarin

po 320 din, kolikor so prejeli »Vpisnice«, pa jih niso vrnilili. Najkasneje do 10. junija 1956 naj člani in poverjeniki poravnajo tudi vse obveznosti, ker sicer ne bodo imeli pravice do slučajno izžrebanega dobitka na njihovo številko »Vpisnice«.

Zrebanje bo v petek 15. junija 1956 ob 12. uri v prostorih Prešernove družbe pred posebnim komisijo iz vrst poverjenikov. Celoten izid žrebanja bo objavljen v 7 številki »Obzorjnika«, glavnih dobitkov pa v dnevnem časopisu.

Tajništvo

Mladi talenti iz ptujske gimnazije

BODO IZDALI SVOJ ALMANAH

Presenetila nas je novica, da bodo ptujski dijaki končno le izdali svoj almanah »Feniks«. Težnja za dostojnim literarnim glasilom, je na ptujski gimnaziji že od nekaj obstajala. Mladi literati so že večkrat poskušali izdati svoje glasilo. Res je izšlo nekaj števil, nato pa je literarno udeleževanje na gimnaziji prenehalo. Tako do danes.

Profesor Urbasova je dala prvo pobudo, da se na gimnaziji oživi literarna tradicija in se ustanovi literarni krožek. Res se je zgodilo tako in danes ta krožek (kljub maloštevilnemu članstvu, kljub temu, da so se osmošolci odtegnili sodelovanju), uspešno dela in celo namerava izdati svoj tiskan almanah »Feniks«. Vsekakor lep korak naprej, katerega je pozdraviti. Tiskanje almanah so z uvidenostjo omogočili razni činitelji. Denarna sredstva so prispevali Svet za kulturo in prosveto pri OLO Ptuj, ptujska gimnazija in drugi. Pričakovati je, da bodo tudi v

bodoče pomagali prizadevanju mladih literatov in da bodo tudi razna podjetja prisločila na pomoč in omogočila redno izdajanje literarnega glasila ptujske gimnazije.

Člani literarnega krožka so po večini mladi ljudje, Anton Florjančič, Marjan Remec, Roman Vnuč, Ida Vrablova, Franca Anžel in Boža Veronek, to so najvidnejši predstavniki, katere bomo srečali v reviji in ocenili njihova dela. Posebej bi želel omeniti Franceta Anžela, mladega in nadarjenega risarja, ki je prispeval okusne in uspele karikature za almanah. Mlademu Francetu je vsekakor čestitati, ker je svoje delo dobro opravil. Kljub svoji mladosti (France hodi šele v V. razred gimnazije), kljub mnenju, da na ptujski gimnaziji ni risarskih talentov, njegovi prispevki dovolj jasno kažejo, da je Anžel najvidnejši ptujski karikaturist, čeprav to morebiti zveni nekoliko preveč smelo. V svojih karikaturah kaže posebno nadarjenost in samosvoj na-

organizirati posvetovanja, sestanke in vzgojno delo, da bo v skladu. Mojster lahko vpliva na vajenca, samo si mora pridobiti vpliv nanj in ta je lahko tudi večji kot očetov.

Vajencem tečajnih obrtnih šol!

Vajenska šola za razne stroke v Ptuj organizira v počitnicah 14-dnevna taborjenja na morju, povezana z ogledom prirodnih in zgodovinskih znamenitosti Jadrana. Za taborjenja se lahko prijavijo tudi vajenci, ki se šolajo v tečajnih šolah.

Zelimo čim več prijavitelcev. Oskrbnina z vožnjo bo stala 3000 din. Prijave sprejema upraviteljstvo pisмено ali ustno do 2. junija.

Upraviteljstvo obrtne šole Ptuj

Ptujski esperantisti povabljeni na Madžarsko

Gimnazijska esperantska skupina je prejela zanimivo pismo dr. Kondorja, profesorja gimnazije v Vasvaru in vodje tamkajšnjega gimnazijskega esperantskega krožka. V njem med drugim vabi ptujske dijake esperantiste, da pridejo na 14-dnevne brezplačne počitnice k njim, in to že letos, dočim bi oni želeli prihodnje leto priti semkaj. Letos nameravajo v Bratislavo in prihodnje leto so povabljeni v Moskvo. To bivaenje — tako pravi v pismu — bi bilo koristno za obe strani in za dokaz, da je ESPERANTO ZIV IN PRAKTIČEN JEZIK, s pomočjo katerega se ljudje lahko sprijateljujejo in pobratijo.

Mladim esperantistom iz ptujske gimnazije seveda to vabilo ugaja. Ko bodo esperanto dovolj obvladali, se mu bodo lahko tudi odzvali.

Pismo končuje: ZA MIR IN PRIJATELSTVO MED NAŠIMI SOSEDI. NIKDAR VEČ VOJNE! PODOJAMO ROKE VSEM JUGOSLOVANSKIM ESPERANTISTOM!

Lahko jim odgovorimo, da smo jugoslovanski esperantisti poborniki miru med VSEMI NARODI SVETA.

-0-

MAŠ KUMENTAR

Ko smo pred tednom ocenjevali obisk predsednika Tita v Franciji, smo posebno poudarili velik pomen neposrednih stikov in zamenjave mnenj med državljani različnih držav tako po notranji kakor družbeni ureditvi. Dokler bo še lepa, dobronamerna beseda našla ugoden odziv, se ni treba bati mednarodnih zapletitav, incidentov ali celo vojne...

MOSKOVSKI POMENKI

V tem duhu ocenjuje svetovni tisk obisk francoskega ministrskega predsednika Molleta in zunanjega ministra Pineauja v Moskvi. Še preden sta se pariška popotnika odpravila na pot proti Vzhodu, sta sporočila, da se nameravata s sovjetskimi voditelji pomeniti o vseh sodobnih vprašanjih, posebno o tistih, ki segajo po času še v obdobje »hladne vojne« in zaostrenih blokovskih trenj. Sem sodijo nemška združitve, razorožitve, položaj na Srednjem vzhodu ali odnosi med arabskim svetom in Izraelom, Indokinija in za Francoze posebno boleč in pereč problem — Alžir.

Desničarski krogi na Zahodu pravijo, da francoska popotni-

ka nista ničesar prinesla iz Moskve. Pri tem grede molče mimo resnice, da so se na obeh straneh zavzeli za tesnejše gospodarske in kulturne stike, za načela mirnega sožitja v praktičnem mednarodnem življenju, za razorožitve pod mednarodnim nadzorstvom, za »liberalno rešitev« alžirskega vprašanja za mednarodno pomoč nerazvitim državam itd.

V BITKI ZA MIR

Moskovski pomenki pomenijo brez dvoma lep napredek v mednarodnih odnosih dveh držav, ki sta bili še pred leti do vrata zakopani v propagandni, blokovski in skupni s sovjetsko-britanskimi razgovori v Londonu, o katerih smo poročali poprej, tvorijo dovolj trdno podlago za večje medsebojno zaupanje. In prav to najbrž ni vseč tistim krogom na Zahodu, ki nečesto priznati novega položaja v Evropi in na svetu sploh.

Nekam bežno pa se je Zahod dotaknil poročila iz Moskve, da bo Sovjetska zveza do prihodnjega maja izpustila iz arnade 1.200.000 vojakov ter skercila številu vojnihi učilišč. V Londonu, Washingtonu in Parizu sam sklep pozdravljajo, dvomi pa »e takoj v pričetku, da se bo vse izteklo po načrtu. Kako naj se prepričamo, da bo sovjetska vlada tudi zares izpolnila svoj sklep, ko pa ni primernege mednarodnega nadzorstva, se sprašujejo.

Razorožitve je težko vprašanje, ob njem se nekam rahljajo temelji, na katerih gradita Zahod in Vzhod medsebojno zaupanje. Vendar položaj ni tako črn. Resnica, da so vodine države v jedrski fiziki pripravile vse potrebno za ustanovitev svetovne agencije za miroljubno izkoriščanje atomske energije, govori o tem, da je zavest pred usodnimi posledicami atomske vojne v prihodnje prisilila tudi najbolj »bojovite« državnike, da resneje premislijo vsak svoj korak. Zato raje iščejo rešilno pot v »zbižanju«, a ne odtujevanju. In tudi s tem raste počasi, toda vztrajno mednarodno zaupanje.

KOLONIALNI IZBRUHI

Za se preostanki pravečvege oglašajo s svojimi rušilnimi posledicami tudi še danes. Znano je, da britanska vlada noče priznati ciprskemu prebivalstvu pravice do samoodlobe, ker želi v nekočilo »demokracije« obliki ohraniti kolonialni sistem na tem, strateško pomembnem otoku. Zato sta te dni na večjih končala dva borca za ciprsko neodvisnost. Britanski kolonializem je terjal novi žrtvi in še bolj zaostril grško-britanske odnose.

Iz podobnih, torej spet strateških razlogov, v Londonu ne nameravajo dati samostojnosti Singapuru ali ga priključiti malajski federaciji, četudi se tamkajšnje prebivalstvo zanjo zavzema. »Anglija želi ohraniti svoje imperialne pozicije«, je izjavil pred dnevi predsednik tamkajšnje vlade, potem ko se je brez uspeha pogajal s britanskimi predstavniki. In ta trditve, četudi je dokaj mila, v celoti drži. Četudi zgodovina dokazuje da sila rodi silo ter da s topovi in tanki ni moč zadržati nacionalnih teženj po svobodi, v Londonu vztrajajo pri starem.

Mestno gledališče Ptuj

Nedelja, 27. maja, ob 15. uri: Franz Streicher: »Kam iz zadrege«. Veselolgra v treh dejanjih (v domačem narečju). Enaindvajseti. Gostovanje v Podlehniku (Zadružni dom). Predprodaja vstopnic v Kmetijski združbi Podlehnik.

Nedelja, 27. maja 1956, ob 19.30: Franz Streicher: »Kam iz zadrege«. Veselolgra v treh dejanjih (v domačem narečju). Enaindvajseti. Gostovanje v Vidnu pri Ptuj (Prosvetna dvorana). Predprodaja vstopnic v Kmetijski združbi Vidnem pri Ptuj.

Remi

IVAN CANKAR:

Hlapec Jernej in njegova pravica

Pa se je oglasila Sitarica in bolj zbadljiva nego prijazna je bila njena beseda. »Ali nisi mislil? Gospodar ti je odpovedal! Ampak če je lačen, prinesi mu žilico; se berača ne podimo čez prag, kaj šele hlapca, ki je delal pri hiši in jedel z nami!«

Dekla je šla in je položila žilico na mizo, poleg žilice pastirjeve. »Kaj stojiš in gledaš?« je vprašil osorno gospodar in se ni ozrl na Jerneja. »Ponujamo ti žilico, ker si lačen, Bog ti blagoslovi, ne bomo ti šteli grizljajev! Ampak, če se ti ne zdi, za srečno pot!«

Jernej je strmel, nič ni odgovoril. Tedaj je vrgel Sitar žilico na mizo in je vstal.

»Kaj so ti oglušela stara ušesa, kaj ti je zvodnela stara pamet? Včeraj sem ti rekel, da si tihi gospodarja drugod — velik je svet in dolge noge imaš! Dogašdarji si pri nas, Bogu bodi hvala in čast!«

Jerneju so se zašibila kolena; tudi beseda mu je bila tiha in počasna, glas ni mogel iz grla.

Saj sem te dobro slišal, tudi razumel sem te, mladi! Ampak, da si rekel: pojdi in zapali hišo — dobro bi te slišal in razumel in ubogal! Kaj se to pravili; zadeni culo na stara pleča in pojdi od hiše? Kako je v tej besedi božja pamet in pravica? Bolj krščansko bi bilo in nič bi si ne bil umazal kolen, da si po sedmih pokleknih predme, poslednjega gospodarja te hiše. In jaz bi ti rekel: ti gospodarji zdaj, tvoja je hiša, tvoja senožet, tvoje polje — vse to vzemi, kar je tako vzraslo tako čudežno iz moje krvi in iz mojega potu, zdaj pa je moj život upognjen in izšet, da so slabost moje roke in da se tresejo stara kolena! Vse vzemi — jaz, starec, trudni gospodar, pa si zapalim pipo ter sedem na zapecek. Tako bi ti storil, tako bi jaz govoril in Bogu bi bilo dopadljivo in ljudem!«

Sitar se je okrenil, z veselim pogledom se je ozrl po družini. »Ljudje božji, glejte ga; ali naj poklekem predenj?«

Krohotosma se je zasmejala družina.

In se je okrenil k Jerneju, gledal mu je dolgo v obraz, nato je spregovoril.

»Kaj misliš, da sem ti bil pokazal prag zato, ker sem bil pijan in slabe volje? Ali pa da se mi je na sedmih zahotelo komedij in burk? Tako je, hlapec: potrla me je smrt očetova, ampak tehnica je pravična, poleg bridkosti je bila tolažba. Nikoli nisem bil gospodar, zadnji hlapec sem bil, poleg pastirjeve je ležala moja žilica. Ti, hlapec, si bil moj krivični gospodar, tvoj pogled povele, tvoja beseda ukaz. Jaz pa sem te videl v svojem sreč, kako boš prošil na mojem pragu, in užival sem sladkost... Vam vsem je bil gospodarjev gospodar, še vi uživajte sladkost: pastir, odprti mu duri na stežaji!«

Pastir je šel in je odprl duri na stežaji, Jernej se ni ganil, ne prestopil.

»Ne stoj tam kakor lipov bog Gani se!«

Jernej se je zbudil kakor iz hudih sanj; pa mu ni bilo nič bridko, nasmehnil se je.

»Sitar, Bog je naredil postavne, ti jih ne boš premaknil! Pot, ki je kanil s tvojege čela, je tvoj — to je postaval! Ne bom prošil postelje, ki sem jo sam postal, ne bom beračil kruha, ki sem ga sam pridčlal in vmesil! Legel bom na posteljo in ne bom nič vprašal, posegel bom po kruh, nič ne bom prošil! To je postava in pravica.

Vi pa primite za žilice, ne bodi vas sram ukradenega kosila, nič vas ne bodi sram, da niste čakali na gospodarja in na njegov očenaš; usmiljen je, brez zlobe — zakaj njegova je pravica in postaval!«

Tako je govoril Jernej. Te man je bil Sitarjev obraz, njegova beseda je bila hitra in osorna, mrko je gledala družina.

»Pojdi brez prerekanja; odpre se duri, nizek je prag!«

Se se je ozrl Jernej, dolgo se je oziral, ni srečal pogleda, ki bi mu rekel zbogom, in hudo se je storilo Jerneju.

»Svatujte, ljubi moji! Odprta vam je hiša, odprti vam je hram in tudi kašča vam je na stežaji odprta. Jemljite in gostite se! Jaz pa se povrnem k vam s pisano pravico, podpisano in zapечатeno; zakaj Bog ne laže in tudi postavne ne lažejo. In kadar se povrnem, ljubi moji, takrat bodi ljubezen med nami in krščansko usmiljenje!«

Rekel je in je šel.

IV.

Napotil se je k županu, ki je bil krčmar v Dolini. Spotoma je srečal človeka, ki ni bil ne gošpod, ne študent, ne hlapec; oblečen je bil v črno, nosil je brado, vedel je to in ono, drugače pa je bil malopriden človek. Ki ni imel ne doma in ne ljudi, prikazal se je včasih, ker je bil rojen na Betajnovi, pa je nenadoma izgubil bogveidi kam,

tudi vere ni imel in se ni odkrival pred cerkvi.

»Povprašam ga, nevernik!« je pomislil Jernej in ga ustavil.

»Bog daj, Gostačev!«

»Bog daj, Jernej!«

»Ti, ki si učen in ki poznaš postavne, tole mi povej! Štirideset let sem delal, postavil sem hišo, s svojim potom sem pognojil polje in senožet, čigav je dom?«

Črni študent je samo privzdignil obrvi in je molčal.

»Takole je torej, premisli! Štirideset let sem delal na tem svojem domu, če tam poklekneš, natanko pogledaš grudo, pa boš videl, da je moja, pa boš spoznal mojo kri. Tudi če pogledaš na mojo hišo, te bodo v mojem imenu pozdravljala tista zelena okna... Kako torej misliš?«

Študent je strmel in molčal. Jernej je upognil hrbet globoko, nagubančil je čelo in je položil kazalec na kazalec, da bi natanko razložil in razkazal.

»Tako je namreč! Prišel sem pred štiridesetimi leti — odkod? Iz Resja, se mi zdi — iz Resja sem prišel! Preveč nas je bilo, pa sem se napotil dolgo je že, tudi ne sanja se mi nikoli več, ne o materi ne o bratih in če bi nama zdajle prišli na proti, bi jih ne pozdravil... Glej, in sem prišel in sem ustvaril tisti dom, tja poglej tja pod klanec!«

Študent je pogledal in se začudil.

»To je Sitarjevo... tam!«

»Kateraga Sitarja, vprašam? Kod si se klatil, da ne veš? Umri je, včeraj smo ga pokopali! Jaz sem še ostal, poslednji gospodar!«

»Kam se je izgubil mladi Sitar?«

»Ozri se, tam stoji pred hišo; poznam ga, ker stoji tako moško, Bog varuj, nič hudega o njem; dober delavec je bil, le malo preveč pije in nagle jeze je... Nikoli ga ne bom podil od hiše; naj se ščeperi v božjem imenu, saj je mladi!«

»Kako bi ga podil od hiše? On je gospodar po očetui!«

Jernej je nejevoljen stresel z glavo ter je široko zamahnil.

»Kaj blebečeš puhla učenos? Nisem te zato ustavil na cesti... Dedič in gospodar po očetui, tega je, tudi pravica morda, Bog bo že vedel. Ampak to je eno. Ali drugo je: štirideset let je Jernej zidal, Bog je blagoslovil Jernejevo delo, da je obrodilo obilen sad, stoteren in tisočeren. Čigavo je delo, čigav je sad? — To mi zdaj povej! Katera posvetna postava in katera božja zapoved je naredila, da nimam kamor bi legel, ko sem nakosil sena, da bi bila, če ga nakopičim, gora višja od ljubljanskega vrha? In da nimam skorje kruha, ko sem napolnil in nabasal egiptovske hrame z ržjo, pšenico in ajdo? Učenjak, to mi zdaj povej!«

(Nadaljevanje sledi)

sanitarnost

Pred 3000 leti je bil Ormož naseljen

Konec meseca aprila je ekipa ptujskega muzeja pod vodstvom Bernarda Perčeve pričela z načrtnimi izkopavanji na vrtu bivšega sodnega poslopja v Ormožu. Že lani, pri poskusnem kopanju je Bernard Perčeva odkrila nesporne dokaze, da je bila planota, kjer danes stoji Ormož, naseljena v zgodnji ilirski dobi, okrog tisoč let pred našim štetjem.

PRVI SLEDovi

Na prvo ostanke so ljudje našli že med vojno in tudi po vojni. Bile so to lončne črepinje, za katere se nihče ni menil. Šele strokovnjaki so ugotovili, da so te črepinje izredno

stare in so prišle na površje potom poznejših prekopavanj na vrtu. Zato so pred 2 letoma napravili manjšo poskusno kopanje, ki pa ni prineslo zaželenih rezultatov. Na majhnem prostoru niso namreč ničesar našli. Kljub temu so je lani Bernard Perčeva lotila ponovnega kopanja v večjem obsegu in izkopala večje število pomembnih znakov, da je naselbina v Ormožu res obstajala. Letos svoje delo nadaljuje in njena delovna soba je polna novih odkritij.

Dekle, ki zbira črepinje

Tako jo v Ormožu povečini vsi imenujejo. Marsikdo ne razume vname Bernarda Perčeve, ko zbira tudi najmanjše drobce, katere izkopljejo iz zemlje. Ne

sestavili nekaj loncev, raznovrstna vretenca, katera so Iliri rabili za obteževanje ribiških mrež, uteži piramidne oblike, ki so po vsaj verjetnosti bili se-

vedo, da je vsak delček pomemben za proučevanje načina življenja in dela starih Ilirrov. Letos raziskujejo zemljišče načrtno po kvadratnem sistemu, kar je zamudno in natančno delo. Prvo odstranijo plast humusa, ki je debela 20 centimetrov, nakar naletijo na 40-centimetrsko kulturno ilirsko plast, v kateri ležijo ostanke ilirske naselbine. Tudi v sivozelenu stepani ilovici, ki sledi tej plasti, je opaziti sledove vkopanih kolov ilirskih kolib in ognjišč. Tako kvadrat po kvadrat izkopljejo številne najdbe: črepinje, iz katerih bodo lahko

stavnih del statev, pokrove posod z držaji in vrsto drugih glinastih predmetov, poslikanih in v več primerih značilno ilirsko ornamentiko. Pomembne so tudi keltske najdbe v višjih plasteh, kar izpričuje, da so bili pozneje tudi naseljeni Kelti. Za vsak predmet, ki ga izkopljejo, točno zabeležijo njegov položaj in globino, kar se pozneje vnese v skupni naris raziskanega zemljišča. Vsak predmet in črepinja dobi številko ter je vpisan v poseben seznam. Vse to dela Bernarda Perčeva popoldne in zvečer v svoji delovni sobi.

Mojster ilirskih loncev

Pri izkopavanjih dela tudi restavrador ptujskega muzeja tovariš Gobjkovič. Ze štirinajst let je v Ptujskem muzeju in sodeluje pri vseh arheoloških raziskovanjih. Sedaj izkušeno vodi delavce v Ormožu in jih uči spoznavati in prepoznati pomen vsake najdbe v zemlji. Razen tega tudi obnavlja ilirske lonce. Ni lahka stvar iz nešteti in raznovrstnih črepinj sestaviti ravno prave in obnoviti lonec. Njegovo delo je videti v delovni

sobi, kjer stoji lepo oblikovana, črna opečna posoda, visoka 35 centimetrov, katero je restavriral iz lanskeletnih najdb. Vsi ti ljudje od Bernarda Perčeve do pralcev črepinj opravljajo z ljubeznijo pomembno znanstveno delo, kajti ko bodo raziskovanja končana, bo Bernarda Perčeva obširno poročala o odkritjih in verjetno osvetlila še dokaj neraziskano dobo v zgodovini našega ozemlja. O Ilirih namreč ne vemo mnogo.

Kako so živeli stari Iliri

Ze dva tisoč let pred našim štetjem so bile slovenske dežele naseljene z ljudstvom, kateremu ne vemo imena in je zapustilo mnogo sledov svojega bivanja. Bil je to še na pol divji narod, ki je prebival v skalnatih duplinah. Pozneje so začeli graditi stavbe na kolih, nato pa svojih 1300 let pred našim štetjem zabeležimo naseljevanje na planotah v bližini rek. Te naselbine so utrjevali in gradili preproste kolibe: močne kole so zabili v zemljo, jih prepletli z dračjem in obmetali z ilovico, strehe pa po vsej verjetnosti prekrili s slamo. (Iz te dobe je zgodnja ilirska naselbina v Ormožu.) Ilirsko

ljudstvo je bilo mogočno in bojevito, tako sklepajo iz najdb. Poznali so domače živali, se ukvarjali z ribolovom, večino predmetov za domačo uporabo so izdelovali iz ilovice, njihov orožje je bilo iz kamna, kosti in deloma tudi že iz bronu. Sklepajo je, da so že imeli nekakšno verozanje, kar izpričujejo kipi čudnih božanstev (dva idola sta najdena v Ormožu) in razni amuleti. Svoje pokojnike so sežigali in njih pepel pokopavali v velikih glinastih zarah. (Takšno pokopališče gotovo obstaja nekje v Ormožu in bi ga bilo prav zanimivo najti.) Vidi se, da so bili že veščiki slikanja ornamentov na po-

sode. Mnogo več ne vemo o njih. Nekaj sto let pred našim štetjem so prišli nad ilirske rodove iz Galije bojeviti Kelti, jih deloma premagali in se naselili med njimi. Naselbina v Ormožu je pomembna zaradi nekaterih redkih najdb (katerih bo med nadaljnjim izkopavanjem verjetno še več) in za proučevanje odnosov med naselbinami, ker so pred leti našli podobno naselbino tudi na ptujskem gradu. Iz najdenih predmetov v obeh naselbinah je sklepati, da so med naselbinami že obstajali stiki in zamenjava blaga.

Najdišče v Ormožu obiskujejo razni ljudje, ki jih zanima daljna preteklost. Občina je pokazala mnogo razumevanja za raziskovanje, saj so za Ormož precejšnjega pomena. Tudi predstavniki okrajnega ljudskega odbora se zanimajo za ta dela in upati je, da se bodo našla sredstva, ki bodo omogočila nadaljnji potek raziskovanj.

Tisk in informacije v svetu

Iz publikacije »Informacije skozi svet«, ki jo je te dni objavil »Unesco«, izhaja, da se proda vsak dan v vseh deželah 255 milijonov izvodov časopisov. V istem času razširja vesti nad 257 milijonov radijskih aparatov, 44 milijonov televizijskih aparatov in 130.000 kino dvoran. Prvih v zgodovini je zavzel prvo mesto v tem pogledu radio pred časopisi. V zadnjih letih se je število radijskih aparatov povečalo za 41 odst., število časopisov pa le za 14 odst. Število televizijskih aparatov se je povečalo za 300 odst.

Radijski valovi in sonce

Zvezdoslovci si neprestano prizadevajo, da bi odkrili človeštvu vse, kar mu je še neznanega o soncu, ki ni samo zanje, temveč za vse ljudi na svetu še vedno velika uganka. Vsekakor si sonce kot vir vsega življenja na zemlji to zanimanje zasluži.

Precej časa je že, odkar si znanstveniki prizadevajo proučiti vprašanje radijskih valov, ki prihajajo s sonca v raznih dolžinah, na kakršnih so tudi valovi radijskih oddajnikov. Ugotovljeno je, da podobne valove oddajajo tudi zvezde, ki imajo lastno svetlobo. Za sprejemanje teh radijskih valov s sonca in zvezd radiotehnik s pomočjo zvezdoslovcev sestavili nekakšen sprejemnik, ki so ga imenovali radioskop. Opremljen je s številnimi antenami, ki sprejemajo radijske valove s sonca in zvezd. Radioskop je sestavljen iz nekakšnega »ogledala«, ki sprejema elektromagnetno izžarevanje. Radioskopov je na svetu več na raznih delih sveta in so urejeni tako, da avtomatično iščejo omenjene radijske valove. Raziskovanje teh valov je privedlo do spoznanja, da obstaja na soncu magnetično področje ter do ugotovitev glede elektronskih temperatur in gostote na področjih visoke kromosfere in v notranjosti sončne krome, ki je vidna le ob sončnih mrkih. Znanstveniki menijo, da jim bo nadaljnje proučevanje teh valov omogočilo nadaljnja važna odkritja na soncu.

Združene države so poslale v Argentino 21 železnih naprav za dihanje, ki služijo za borbo s posledicami otroške paralize. Boston, Massachusetts. — Železne dihalne naprave so namešile na letalo na bostonskem letališču, od koder so jih pre-

Številke o muhi

Muha, ta znani in zopraj prebivalec mnogih pomankljivo čistih kuhinj lahko prenese na svojem telesu do pet milijonov bacilov ob enem samem svojem poletu. Se neverjetneje pa so številke o njenem potomstvu. V enem poletju zleže muha jajčeca pet ali šestkrat in sicer po 120 do 150. Iz vsakega jajčeca se izleže 4 do 7 muh. Mlade muhe začno spet takoj nesti jajčeca. Izračunali so, da se v enem samem poletju lahko poveča potomstvo ene muhe tudi na pet in pol milijona.

Vendar živijo muhe samo polet. Le nekaj izmed njih si najde zavetje čez zimo v kakšnem toplim prostoru, kjer prezimijo in s tem omogočijo ohranitev vrste preko zime.

V zraku je neverjetno spretna ter zamahne s krili do 330 krat v sekundi. Za vsak zamah porabi nekaj manj kot milijonsko konjsko silo. Hitrost njenega poleta je 6 do 8 km na uro. Muha lahko hodi po navpični steni ter po stropu, ker izloča svoje noge neko lepiljivo smol, kar jim omogoča prijetanje na podlago.

Kdor je hotel muho ujeti je opazil, da se zna zelo spretno umakniti. To ji omogočajo sestavljene oči, s katerimi gleda na vse strani istočasno.

Vendar je še vedno najvažnejši razširjevalec vesti kino, ki ga obišče v enem letu dobra desetina človeštva. V tej publikaciji se podčrtuje, da je polovica človeštva še vedno nepismena in da so sredstva za informacije zelo neenakomerno razpodeljena. Posebno primanjkujejo v deželah Afrike, Azije in Južne Amerike. Največ časopisov kupujejo Evropejci, in sicer 38% skupne tiraže, 24% pa kupujejo Američani, prav toliko pa skupno tudi prebivalci Afrike, Azije in Južne Amerike. Na 1000 prebivalcev Anglije odpade dnevno 609 izvodov časopisa, nekoliko manj v Švedski, in po vrsti v Luksemburgu, Irski, Avstraliji, na Japonskem itd.

Opazen je izrazit porast tiraže v tistih deželah, kjer so v zadnjih letih bili oster boj proti analfabetizmu, kot je Indija, Indonezija, Brazilija in druge. Največ listov izhaja v ZDA, in sicer 11.200 dnevnikov in tednikov, proti 7800 listom, ki izhajajo v ZSSR. V ZDA se nahaja 50% vseh radio sprejemnikov na svetu, kar pomeni, da odpade na 1000 prebivalcev 794 radijskih aparatov. V Evropi odpade na 1000 prebivalcev 300 radioaparatorov.

Po teh podatkih je uvedena televizija v 26 deželah. Največ dežel, kjer obstaja televizija, je v Evropi in obeh Amerikah. Od skupnega števila televizijskih aparatov jih je 80% v ZDA, za njimi pa so Vel. Britanija, Kanada, ZSSR, Francija in Brazilija. V južnoameriških državah se televizija razvija hitreje kakor tisk in radio. Največji proizvajalec filmov je ZDA, nato sledijo Japonska, Indija, Hongkong, Italija, Velika Britanija, Zahodna Nemčija in Francija. V pogledu obiska kino predstav je na prvem mestu Anglija.

Ptujska kronika pripoveduje...

2. maja 1883. Na zemljišču nekdanjega Bezjakovega mlina na Zg. Bregu (danes »Koroščevo mlino«) so našli sarkofag (kamnito rakev) z nekaj kosti, brez napisu. Ob tej priložnosti je zopet oživila pripovedka o Atili, bojevitem hunskem kralju, ki bi naj bil po starem izročilu pokopan pod današnjim Rokovo cerkvico. Tokrat se je pojavila tiska skrivnostna zgodba v novi

Iz raznih krajev

Pozdravi Titu iz Podgoric

Pionirji 8-letne šole Podgorci so letos na prav svečan način pričakali in sprejeli nosilce Titove štafete, ki so nosili pozdrave tov. Titu za rojstni dan. Štafeto, ki je prihajala od Ormoža, so pričakovali v Cvetkoveh in so prostor, od koder naj bi tudi sami ponesli štafeto paleco do Gorišnice, pravilno uredili. Na obeh straneh ceste so napravili pionirji s ponladanskim cvetjem v roki špalir, v katerem je vibrala jugoslovanska trobojnica, odredni prapor in četne zastave, čez cesto pa je bil razprostr transparent in ob cesti s cvetjem okrašena Titova slika.

Ob prihodu nosilcev Titove štafete so pionirji nosilce in cesto obsuli s cvetjem, avto pa, ki je spremljal štafeto, je sprejel od načelnika spomenico, ki so jo poslali naši pionirji tov. Titu za rojstni dan.

Svečanost pa se ni bila zaključena z odhodom Titove štafete, temveč se je nadaljevala in so pionirji ob spremljavi harmonike še zapeli nekoliko

borbenih partizanskih pesmi in deklamirali pesem »O Titu«.

S Polenšaka

Ze ves mesec maj in še dalje se pionirji na Polenškaku vestno pripravljajo na proslavo Titovega rojstnega dne. Med seboj kar tekmujejo. 18. maja so najboljši pionirji ponesli pozdrave in naše tople želje tovarišu Titu za njegov 64. rojstni dan. Odhod Titove štafete je bil za vse pionirje svečan trenutek. Mnogi — pravzaprav vsi so si zaželeli videti našega dragega Maršala, Poleg pionirske štafete so odhleti s Polenškaka tudi gasilci, ki so v svojem imenu in v imenu vseh prebivalcev želeli tov. Titu vse najboljše.

25. maj bodo naši pionirji proslavili zelo slovesno. Cel odred bo šel že v jutranjih urah na Gomilo, kjer bo pionirski kulturni program. Vsem ljudem hočemo pokazati, kako zelo nam je naš tov. Tito pri arcu in kako svetel nam je njegov lik.

Gasilska proslava v Forminu

V nedeljo, 20. maja t. l., je proslavilo prostovoljno gasilsko društvo Formin 20. obletnico svojega obstoja s slavnostnim sporedom, ki je bil res prisančen in ganljiv.

Okoli 8. ure je prikorakala častna četa domačih gasilcev pod poveljstvom tov. Ivana Sinsingerja na pokopališče, kjer so bili svojci umrlih članov društva, in položila najzaslužnejšim članom spominske vence na grobove. Ob grobu prvega načelnika društva Alojza Brodnjaka je tov. Sinsinger spregovoril zbranim. Po vrnitvi v vas je bila v okrašenih sobi slavnostna seja. Po pozdravnem nagovoru predsednika tov. Viktorja Brodnjaka in otvoritvi seje je stari sekretar tov. Venta Janez navzočim obširno poročal o delovanju društva in o delu ter zaslugah pokojnih in živih članov. Ob zaključku poročila je tov. Venta bodril posebno mlade gasilce, naj zavest-

no in vztrajno služijo ljudstvu po zgledih delovnih članov in pomagajo pri obnovi bodočega doma vaše kulture in prosvete ter dela za splošen napredek gasilskega doma. Za tem je podpoveljnik tov. Ivanuš čestital vsem ustanovnim članom k 20-letnemu delu v gasilstvu in jim v imenu mladega gasilskega kadra poklonil častne diplome.

Tov. Janko Znidarič je v imenu gasilske zveze občine Gorišnice čestital društvu k 20-letnemu jubileju in pozval gasilce k vztrajnemu, nesebičnemu in složenemu delu. Ob zaključku lepe proslave je godba zaigrala veličastno pesem Hej Slovani! in še več lepih komadov.

Za nedeljo, 27. t. m., je društvo pripravilo bogat srečalov z vrtno veselico, katere čisti dobitek je namenjen za obnovo in dograditev gasilskega doma. J. V.

Z občnega zbora Rdečega križa Ormož

Dne 20. t. m. je občnemu zboru prisostvovalo preko 40 članov. Iz občnega poročila predsednika in drugih funkcionarjev organizacije posnetmam, da je osnovna organizacija Ormož pred leti zelo slabo delovala in svoje delo v lanskem in letošnjem letu popravila ter postala zelo aktivna. V lanskem letu je izvedla zelo humano akcijo z razumevanjem članstva mesta Ormož in okolice — oddajo krvi. Za dvig članstva je bilo prirejenih več tečajev, in to predvsem za gospodinjce.

V diskusiji pa je bilo obravnavano več zelo važnih nerešenih vprašanj mesta in podeželja. V letošnjem letu bo potrebno več malih asanacij. Predvsem na podeželju nima urejenih vodnjakov, greznic in drugo, kar povzroča nalezljive bolezni. Najzanimivejše je bilo

poročilo komisije za zatiranje tuberkuloze. Predsednik dr. Sušteršič je poročal, da je v času obstoja bolnice za TBC v Ormožu pa vse do danes (edinstven primer daleč naokoli) za odprto TBC v Ormožu, kjer je 1200 prebivalcev, zbolel samo (1) človek.

Po zelo široki in plodni diskusiji je občni zbor izvolil svoj 8-članski novi odbor in 4 delegate za OORK — Ptuj. Z. M.

Upokojenci!

ZSJ Društvo upokojencev, podružnica Ptuj, bo imela redni letni občni zbor v soboto, 2. junija t. l., ob 16. uri (4. uri popoldne) v dvorani Okrajnega komiteja ZKS v Ptujju z dnevnim redom, ki je objavljen na oglasni deski v društveni pisarni v Prešernovi ulici 10.

strah, da je raje odkril proti domu. Kako se je začudil, ko je naslednje jutro našel v žepu namesto kamenja samo zlato. Ta prikazen naj bi bil duh nekoga hudobnega človeka, ki leži tu pokopan in ki ne bo preje rešen, dokler ne bo nekdo dvignil zaklada, ki leži zakopan z neznancom, to so trije sodi, od katerih je eden napolnjen z bakrom, drugi s srebrom, tretji pa z zlatom. Tu se jasno vidi, kako je pripovedka spremenila staro izročilo o treh Atilovih rakvah, bakreni srebrni in zlati, v katerih so ga baje pokopali njegovi vojaki.

Hribček izvira morda že iz predrimskih časov, po mnenju nekaterih je to obrambna naprava iz zgodnjega srednjega veka, drugi pa sodijo, da je to umetna tvorba.

13. maja 1904. Hipolit Legros, inženir iz Ormoža je dobil od železniškega ministrstva na Dunaju dovoljenje, da sme pričeti z uvodnimi tehničnimi deli za normalnotrino, lokalno železnico od postaje Ormož preko Ivanjkovcev do postaje Ljutomer, kjer se je končala lokalna železnica Radgona — Ljutomer. O tem so bile obveščene tudi vse prizadete občine, ki bodo udeležene pri tem podjetju.

V predprilski Jugoslaviji je obstajal v Ljutomeru odbor za zgradbo imenovane proge. Kot je več ali manj znano, je bila ta železnica dograjena šele v letu 1924.

Iz grabe Miklavž-Ilovci

Preklemska voda in blato - in podobno pravijo nezadovoljni pešci (o voznikih ne govorimo), ki jih kak posej v času večjih nalivov pripelje v našo grabo. Brajci, ki ste nas obiskali ob takih priložnostih, gotovo se niste pozabili, kako ste bili blatni grede po naši grabi. Lastniki okoljskih travnikov se tudi jezijo, da jim pešci z izogibanjem blatu in vodi uničujejo preostalo najlepšo travno rušo. Ni treba mnogo modrovanja za trditev, da se tudi bližnjim travnikom godi nekaj podobnega, kjer namesto sladkih trav in detelj raste šar, ki daje le manj kakovostno živinsko krmo.

Da je temu tako, se ni treba čuditi. Na mnogih mestih teče voda v strugi nekaj dcm nad površino travnikov, na katerih je podtalna voda (razen ob suši) najmanj v višini površine travnikov. Kot kaže, so že naši očetje zelo poredko čistili omejeno strugo. Po njihovem zgledu se tudi sedaj večina lastnikov travnikov pri čiščenju potoka odlaga zemljo iz struge na obe strani potoka in se je je v zadnjih desetletjih že precej nabralo. Voda postopoma na dnu potoka odlaga nove količine zemlje. Vodne rastline - posebno trstika, zadržujejo vodo in odlaganje zemlje se tako še povečuje. Vodno korito niti v suši ne more odvesti odvišne vode, kaj šele ob nalivih.

ko prestopi voda robove potoka in teče po površini travnikov na vse strani.

Nekateri so že skušali s poglabljanjem jarkov odvesti odvišno vodo s svojih travnikov, toda brez uspehov. Gre namreč za ureditve ca. 4 km dolgega potoka v korist ca. 20 ha travnikov, kar je mogoče izvesti le s skupnimi močmi, medtem ko je delo posameznika v tem primeru skoraj brezuspešno. Po načelu »V skupnosti je moč« bi gotovo s primernim trudom preko svoje KZ prizadeti lahko izboljšali svoje travnike in pot za pešce, za katero bi morda tudi naše organizacije pritegnile vaščane na pomoč - predvsem one, ki hodijo po omejenih poti. Pri tem delu bi nam lahko pomagala tudi OZZ s svojim strokovnim kadrom. Tako bi dosegli povečanje travniških površin in izboljšanje krme. Urejena pot bi izpolnila željo mladoidečih, ki ne bi gazili več po travnikih. Do polletne sezone, ko ni toliko kmetijskih del (ko preneha škropljenje vinogradov), bi uspelo pripraviti vse potrebno za omejeno akcijo, ki je ne kaže odlašati.

Fantastična in šport Nepotreben poraz „Drave“

Morda že dolgo nismo videli v Ptuj tako ostre in grobe igre za točke, kot je bila prvenstvena tekma med Kovinarjem iz Maribora in domačo Dravo. Zai je sicer deževje zavrla bolj razvojni dogodkov na igrišču, toda reči moramo, da sta se obe moštvi kljub temu neovirano borili za en cilj - za zmago.

V vodstvo je prišla Drava že v peti minuti, ko je Sirec III ostro streljal pred vrsto gostov in po nesporazumu obrambe z vratarjem je žoga šla poleg presenečenega vratarja v gol. Nekaj minut zatem je moral prav tako vratar Drave kapitulirati. Gledalci so bili presenečeni. Gol je padel po vratarjevi krivdi, ker ni bil na svojem mestu. Igra je postajala burna, napadi so se vrstili na oboja vrata. V 34 minuti pa je bil v 16-metrovki grobo zrušen srednji napadalec Kovinarja. Sodnik je dosodil enajstmetrovke, ki jo je centerhalf Kovinarja prisrebno realiziral in tako zvišal rezultat na 2:1.

Najrazburjivejši trenutki pa so začeli v drugem polčasu. Igra je postala zelo ostra in na trenutke celo surova. Velika krivda leži na samem sojenju sodnika Hajsingerja iz Celja. On sam bi lahko preprečil surovo igro gostov v začetku. 14 minut pred koncem drugega polčasa je vratar Drave Gorjup napravil nešportno gesto napram igralcu Kovinarja. Sodnik je brez pomisleka izključil iz igre Gorjupa in upamo, da je za takšen postopek dobil primerno kazen.

Odslej je Drava, čeprav le z 10 igralci, dala silen odpor in vložila vse sile, da bi dosegla čim boljši rezultat.

6 minut pred koncem igre je srednji napadalec Drave z ostrim strelom iz kakih 20 metrov dosegel drugi gol in tako postavil končni rezultat 3:2 v korist Kovinarja. Kovinar je do vseh golov prišel na lahek način, vendar je zmaga zaslužena. Pohvaliti ni mogoče nikogar, saj so vsi igrali slabo kot posamezniki in kot celota.

Gole za Dravo; Kováč enega in autogol za goste. Pregej dva in Samardžija enega. Sodil je pred 300 gledalci Kajsinger iz Celja zelo slabo.

Prav tako z Mariborom je pionirska enajstorka Drave po zelo slabem sojenju izgubila tekmo proti pionirjem Maribora z rezultatom 3:1 (1:1). Edini gol za Dravo je dal Markovič iz enajstmetrovke.

Rojstva, poroke in smrti na področju mesta Ptuj za pretekli teden

Rojstva: Terezija Zmauc iz Ptuja je rodila Milana; Ana Terčec, Levancelj 21 - Vlado; Katarina Cizerl, Ptuj - Milko; Marija Zajšek, Apače 34 - Mirana; Stefanija Puklč, Hajdina 28 - Janeza; Marta Pipa, Ljubin 7 - Gracijano; Stefanija Hmelina Kidričevo - Suzano; Justina Smigoc, Tržec 3 - Jožeta; Elizabeta Kukovec, Mestni vrh 64 - Majdo; Ivana Pučko, Ptuj - Milana; Marija Kampuš, Stari Grad 37 - Bernarda; Matilda Majcen, Ptuj - Zvonka; Marija Brumec, Novo Mostje 91 - Alojza; Marija Rojko, Krčevina 54 - Marijo; Julijana Gabrovec, Sp. Hajdina 33 - Majdo; Marija Segula, Polenci 41 - Borisa; Roza Horvat, Pobrežje 199 - Danico; Katarina Merc, Stanošina 26 - Antona; Kristina Ivanuša, Kidričevo - Ivanko; Ivana Repič, Podvinci 125 - Nado; Jožeta Kastelic, Kidričevo 13 - Metko; Marija Črček, Kidričevo 15 - Milko; Marija Lesjak, Nova vas 57 - Milana; Marija Mohorko, Podložje 104 - Antona;

Smrti: Sek Avgust, Veliki Brebrovnik, roj. 1944 + 16. 5. kovci 20, roj. 1956 + 17. 5. 1956; Ivan Posavec, Radovec 16, roj. 1936 + 18. 5. 1956; Martin Brenkovič, Ptuj, roj. 1878 + 20. 5. 1956; Marija Ducman, Kočice 42, roj. 1897 + 19. 5. 1956.

Nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev

V noči od 8. na 9. maja so bile vaje s šolskimi bombami v bližini ormoškega mostu. Takoj po vajah sta bila obveščeni PLM Ormož in Vinica, da ena šolska bomba v neposredni bližini mostu ni eksplodirala in da je potrebno prebivalstvo z leve in desne strani Drave obvestiti, da je bomba življenjsko nevarna in da je dolžnost vsakega, ki bi jo našel, naj sporoči najbližji postaji LM.

brzino sta se pripeljala na ovinek pri ormoški železniški postaji. Prvo kolo je zadelo v robnik cestnice in po nekaj metrih je vrglo motorno kolo čez robnik ceste, v železni steber. Vozača je vrglo preko ograje na železnico, prijatelja, ki se je vozil zadaj, pa na tlakovano cesto. Vozač si je polomil roke in noge, sopotnik pa je dobil težke telesne poškodbe na glavi. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v ptujsko bolnišnico. Z. M.

Dne 17. t. m. pa je na desnem bregu Drave pasel živino Ivan Posavec iz Rakovca, NRH, star 20 let. V gozdu, nedaleč od dravskega mostu, je našel bombo. Namesto da bi takoj obvestil PLM Ormož, je navedeno bombo dvignil ter jo nesel po gozdu kakih 400 do 500 metrov. Zaradi teže mu je padla na zemljo, eksplodirala ter po eksploziji začela goreti. Imenovan se ni mogel rešiti iz ognja. Takoj so prišli na pomoč kmetovalci, ki so delali na polju, niso pa mogli do ponesrečenca, ker je prišel goreti gozd. Obvestili so postajo LM Ormož ter Hardek, ki so kmalu prišli do ponesrečenca in ugotovili, da je dobil smrtno poškodbo. Kmalu po prijavitelju v ptujsko bolnišnico je izdihnil.

Alkohol je največji sovražnik voznikov motornih vozil. To potrjuje neštete nesreče. Dne 15. t. m. se je pripeljal L. S. iz Majerja, NRH, s svojim prijateljem v Ormož. Ko sta v gostini izpila zadnje vino, sta se naložila na motorno kolo, ki ga je upravljal L. S. Z zelo veliko

Tečaj strelcev v Ptuj

Da bi povzdignili strelstvo, je okrajni strelski odbor povabil vse družine, da pošljejo svoje zastopnike na trodnevni seminar, kjer bi le-ti spoznali najosnovnejše in najnovejše naloge, ki jih čakajo v predstoječi sezoni.

Tečajniki so dokazali, da so dobro sledili predavanjem in upamo, da bodo tu pridobljeno znanje posredovali članom svojih strelskih družin.

Večina družin je pravilno razumela pomen tega seminarja, saj je bilo zastopanih 15 družin s 25 strelci.

Devet družin je, ki niso smatralo za potrebno, da bi v tak tečaj pošlale svoje strelce. Ni torej čudno, če te družine ne bodo dosegle na predstoječem okrožnem tekmovanju dobrih rezultatov.

Snov, ki je bila določena na tečaju, je bila obširna. Obsegala je poleg tehnike streljanja tudi organizacijska, propagandna, finančna vprašanja. Tudi statuti, pravilniki, izgradnja strelišča, sport in higiena, so bili predmet predavanj.

Predavatelji: Predanič, Koželj, Hojnik, Seka, Zorec in Zela.

Da so snov tečajniki dobro pojmovali, je dokazal tretji dan tečaja, ko je bila na kratko konsultacija o vseh predelanih vprašanjih.

Tečajniki so dokazali, da so dobro sledili predavanjem in upamo, da bodo tu pridobljeno znanje posredovali članom svojih strelskih družin.

Tečajniki so se izrazili, da bi bilo potrebno še več takih seminarjev, ki bodo koristili našim mladincem, ki bodo odšli na odslužitev vojaškega roka, pa tudi onim, ki se hočejo izpopolniti v strelstvu.

Morda je bil to prvi seminar v naši republici, želimo pa, da bi jih bilo še več. Le tako bomo povzdignili strelstvo. Na skromnem poslovilnem večeru smo se izmenjali svoja izkustva v nadi, da se junija srečamo na strelišču, kjer se bomo pomerili v streljanju.

Predsednik OSO Ptuj tovariš Predanič pa je še povabil članstvo ptujskih družin na prostovoljno delo za dograditev strelišča, ki bo imelo sedaj namesto 6 tarč, 15 tarč, tako da se bo s streljanjem čimprej začelo.

Tečajniki naj se trdno oklenejo svoje KZ, izvolijo odbor za melioracijo in glede na površino travnikov, potrebnih melioracije, vsak na svoj način prispevajo za izvršitev te koristne akcije, ki bo izboljšala ta kosček svobodne slovenske zemlje. M. A.

PTUJSKI „TURISTIČNI TEDEN“

Tudi letos je sklenilo organizirati Turistično društvo v Ptuj svoj „Turistični teden“, ki naj bi pri Ptujčanih poživil zanimanje za to panogo gospodarske delavnosti, hkrati pa pokazal, kako je naše mesto napredovalo v tem pogledu v primeri z lanskim letom.

Letošnji spored „Turističnega tedna“, ki bo od 3. do 10. junija, bo zelo bogat in pester.

Viljudno Vas vabimo na didaktični in komercialni delovni tabor. STANOVANJE ZA NAŠE RAZMERE V LJUBLJANI ki je bila otvorena 26. maja 1956 ob 12 uri v Gradisovi palači na Titovi cesti 19

Težne CENE

v sredo, 23. maja 1956 (za liter, kilogram ali kos)

Cebula 100-180, česen 100-120, juščeni fižol 60, hren 80, krompir 15, kumare 200, petrusilj 60, redkvice 10, por 60, solata berivka 80, solata v glavah 50-60, špinača 80-100, korenček 50, koruza 35-40, pšenica 40, oves 50, proso 50, koruzna moka 40, bela moka 86, ajdova moka 50, koruzni zdrob 50, surovo maslo 500, zaseka 300, mleko 30, smetana 120-140, sir 30-80, kokiši 400-500, piščanci 500, kozlički 500-1000, jabolka 40-50, jajca 12-13, Kislo zelje 30, sadike (zeljinate) 1, sadike (zrpadni) 2, sadike (ohrovni) 1, sadike (cvetča) 2, sadike (solata) 0,50.

CITAJTE

PTUJSKI TEDNIK

PREBIVALCI PT UJSKEGA OKRAJA!

Udeležite se vsi

TOMBOLE

Ki jo prredi Okrajni odbor Počitniške zveze Ptuj v nedeljo, 27. maja, ob 14. uri na Titovem trgu v Ptuj

Glavni dobitki so:

1. šivalni stroj,
2. kuhinjska oprema,
3. radio,
4. žensko kolo,
5. moško kolo,
6. blago za obleko,
7. moški plašč,
8. blago za sukanje,
9. zaboj jajc,
10. 1 prm drv.

Poleg tega je še tisoč drugih dobitkov. Nabavite si pravčasno tombolske karte pri članih PZ, Jugoslov. loteriji ali v trafikah nasproti veleblagovnic »Merkur«.

Oglejte si izložbo veleblagovnice »Merkur«, z razstavljenimi dobitki in videli boste, kaj vse lahko dobite samo za 50 dinarjev.

Nesreča ne počiva

Franca Laha iz Ormoža je pičila kača v dlan desnice; Franc Ljubec iz Podvine 40 je padel pri gašenju požara s strehe in si poškodoval hrbtenico; Janez Vidovič iz Muretinc 82 si je pri prekladanju hlodov poškodoval levo nogo; Roza Poskočil iz Ptuja je padla in si poškodovala desno nogo; Milan Grivec iz Ormoža, Kolodvorska štev. 7, je padel po stopnicah in se poškodoval na čelu; Truda Stelcer, Stuki 18, otrok, si je pri igri poškodovala desni kolčec; Marija Jakolič iz Brunšviga 38 si je pri padcu poškodovala desnico; Martina Gajzer iz Sel 4 je stopila z levo nogo na gnojno vilo; Vlasta Radolč iz Prepolja 81 je dobila z vrelim mlekom opekline po obrazu in prsih; Avgust Sek, otrok iz Vel. Brebrovniška 33, si je na pašni privezal konec vrvi okrog pasu, drugi konec pa je imela navezana na glavi krava, ki je zdvijala in ga je vlekla za seboj po goricah, da je dobil težke poškodbe po vsem telesu, ki jim je končno podlegel; Milanu Vrablu, otroku iz Ormoža, je hlopd padel na nogo in mu jo poškodoval; Franc Bec iz Gruškovec 27 je padel s kolesom in si poškodoval glavo; Franc Lipovšek iz Hajdine 80 je dobil s kamnom poškodbe

po glavi; Milan Habjanič, otrok iz Zabovce 87, je padel v lonec vroče vode, ki je stal na tleh; Blaž Možina, iz Zavrča 7 je padel s kolesom in se poškodoval po glavi; Franc Mesarec iz Grajenščaka 17 je padel s kolesom in se poškodoval po glavi; Ottilija Rojht iz Moravc 137 je padla s skednja in se poškodovala po glavi; Marija Lovrec iz Budine 4 si je poškodovala levo roko; Jožefa Bedrač iz Verže 16 je padla in si poškodovala desno nogo; Jera Vakuho iz Gorišnice je padla s kolesom in si poškodovala desno nogo; Srečko Pihler, otrok iz Trnovskega vrha 13, je padel s skednja in si poškodoval levico; Franca Bandura iz Marjete 9 sta neznanca napadla in ga poškodovala po glavi; Jože Pišek iz Draženc 79 se je usekal s sekuro v desno nogo; Franca Bojiča iz Ptuja je udaril konj s kopitom po glavi; Gabrijel Sever, otrok iz Trnove 46, je padel z drevesa in si poškodoval desno nogo; Franc Kokot, otrok iz Hrastovca 4, je plesal na brano, ki se je nanj prevrnila in mu poškodovala desno nogo.

Vsi imenovani so bili ozdrava so še pacienti ptujške bolnišnice in jim želimo čimprejnjega okrevanja.

Ptujčani, vsi na Gomilo v Slovenskih goricah!

Zelo delavno in postrtovalno Opleševalno in turistično društvo na Gomili, ki se že več let trudi za gospodarski, socialni in kulturni dvig tega kraja, bo priredilo od 3 do 10. junija svoj Turistični teden. Kot uvod v ta teden bo posebno slovesna nedelja 3. junija, ko bo nastopil pevski zbor, recitatorji, kmečka godba in Aero-klub iz Ptuja, ki bo tega dne na Gomili izvedel

V Makolah bo javni telovadni nastop

Po telovadnem nastopu bo v prostorih Nižje gimnazije šolska razstava, na kateri se bodo starši pripravili o učnih uspehih otrok v tekočem šolskem letu.

Na obe prireditvi so povabljeni zastopniki ljudske oblasti in organizacij ter vsi prijatelji mladine, kolektivi in učenci ter učiteljsko sosednjih šol.

Ali veste,

... da so nameravali Angličani med drugo svetovno vojno zgraditi ogromno, 650 metrov dolgo letalonosilko »Habalenski«, ki bi bila iz ledu in bi jo uporabljali za obrambo proti vse večji aktivnosti nemških podmornic, ki so ogrožale zavezniške konvoje.

Kino

NESTNI KINO PTUJ predvaja v dneh od 25. do 27. maja t. l. ameriški film »Vaš verni Black«, in v dneh od 29. do 31. maja t. l. ameriški film »Na divjem zapadu«.

OBVESTILO!

V »Ptujskem tedniku« je bilo 8. aprila 1956 pod »Zakoni« pri odgovori in sprejemanju na delo, objavljeno, kaj mora vsebovati odpoved in prijave prostih mest. Posredovalnica za delo še vedno ugotavlja razne nepravilnosti pri odgovorih. Arbitražna in inšpekcijska delo protizakonite odločbe razveljavljata.

Za zakonito ravnanje in preprečitev nepravilnosti je Posredovalnica za delo nabavila enočne obrazce za odpovedi in prijave prostih mest.

Obrazci so na razpolago v Ptujski knjigarni in papirnici. Podjetjem in ustanovam priporočamo, da si jih nabavijo.

POSREDOVALNICA ZA DELO PTUJ

Oglašni in objave

Razpis!

Strojne delavnice OZZ Ptuj razpisujejo mesto blagajničarke in fakturistke. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop takoj!

Strojne delavnice OZZ Ptuj

Zamenjam

STANOVANJE v Mestnem vrhu zamenjam za kjer koli v Ptuj. Naslov v upravi lista.

Sobetinci

V nedeljo, 27. maja, ob 20. uri gostuje prosvetni društvo Markovci v dvorani v Sobetincih z dramo Johna Knittla: »VIA MALA«.

Prodajam

14 AROV STAVBIŠČA ob cesti, tri minute od hajdinske postaje, prodam. — Ptuj, Zagrebška 41.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so ob priložnosti požara pomagali reševati moje premoženje dne 14. maja 1956, posebno pa gasilskim društvom Desnjak, Pršetinci in Ivanjkovci, ki so s svojim požrtvovalnim delom omogočili rešitev premoženja.

Krajnc Stanko Lahonci, p. Ivanjkovci

RAZLIČNI GRADBENI RABLJENI LES, ogrodje (grušt) in deske prodam. — Vprašati: Mariborska 10 — Ptuj.

Obvestila

NAJDI TELJA ZLATE ROČNE URE v Kidričevem prosim, naj jo proti nagradi odda v upravi Kmetijskega gospodarstva Kidričevo.

HIŠO Z VRTOV v Hajdošah 47 prodam. — Naslov v upravi lista.

VSE RAZŠIRJALCE neresničnih vesti o meni in moji ženi opozarjam, da bom proti istim sodno postopal. — Vauda Jože, vrtnar, Ptuj.

KOŠNJO, seno in otavo, v mestnem logu prodam. — Naslov v upravi lista.

Šewiba

PRODAM lepo prostorno kuhinjsko kredenco. Naslov v upravi lista.

VEŠO GOSPODINJSKO POMOČNICO, večjo vsakega gospodinjstva dela, išče zdravniška družina v Ptuj. — Naslov v upravi lista.

DVE RODOVNIŠKI BREJI KRAVI, pingavki, prodam. Rakuš, Cirkulane.

GOSPODINJSKO POMOČNICO k dvema otrokoma, samostojno, iščem. Nastop takoj. Plača po dogovoru. — Naslov v upravi lista pod »Ljubitejlica otrok«.

DOBER JABOLČNIK prodam pu ugodni ceni Drstelja 23, p. Desternik.

KOSILNICO znamke »Dering«, dobro ohranjen prodam. — Naslov v upravi lista.

JAVNA ZAHVALA

Tem potom se najtopleje zahvaljujemo celotnemu kolektivu internega oddelka ptujške bolnice, ki so kakor koli nudili pomoč v najhujši bolezni (tetanus) naši hčerki Idi Kunstek.

Predvsem gre zahvala primariju dr. Pavličevič, ki je vložila vse svoje znanje, žrtvovala svoje proste ure, delala tudi ponoči, ko je viselo hčerkino življenje na nit. Enako žrtvovalno sta sodelovala dr. Mitja Mrgole in dr. Jože Neudauer.

Najlepše zahvalo tudi zaslužita vsem bolnikom prijubljena bolničar Franc in sestra Modesta.

Hčerka je doma popolnoma zdrava, zato moramo prirediti, da je zdravniška veda danes na višku.

Se enkrat vsem skupaj najpričnejša hvala!

HVALEZNA DRUŽINA KUNSTEK

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA V PTUJU prodaja voz »zapravihivček«, v dobrem stanju. Interesenti se naj oglašene na Upravi OZZ v Ptuj. — Prednost ima socialistični sektor.